

نه‌مین زه‌کی به‌گ و میژوونوسی

و توویژ له‌گه‌ل
نیسماعیل محمودی

۶

شنبه ۱۱ مرداد / ۱۱ ذی‌الحجه ۱۴۴۱ / ۱ آگوست ۲۰۲۰ / شماره ۱۰۹۴ / سال بیست‌ودوم / ۸ صفحه / ۲۰۰۰۰ ریال

هفته نامه . فرهنگی . اجتماعی . سیاسی

هشدار مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای کردستان به کسری آب ۶۶۰ میلیون مترمکعبی در دشت‌های شرقی کردستان

آب در کوزه و کردستان تشنه لب!

مرکز تحقیقات استراتژیک ریاست جمهوری با تاکید بر «محدود کردن انتقال آب سدهای استان به استانهای همجوار» گزارش میدهد که در حال حاضر ۲ میلیون مترمکعب از آب کردستان به استانهای زنجان، همدان، ایلام، آذربایجان و ... منتقل میشود.

در کردستان این اصطلاح که «سدها به نام ما و به کام دیگران است» رایج و متداول است و قشرهای مختلف از آن برای توصیف وضعیت سدها در کردستان استفاده میکنند، چرا که سدهای کردستان تحت مدیریت دیگر استانها هستند و قرار است آب مورد نیاز کشاورزی و شرب آنها را تأمین کنند.

گرد بودن مانع توسعه کردستان نیست

گفت و گوی اختصاصی سیروان با بهمن مرادیا استاندار بومی کردستان

در بحث کنگره و مسایل فرهنگی ما از همان ابتدا تلاش داشتیم که نگاه کشور را به کردستان تغییر دهیم. در کنگره مشاهیر کرد نشان دادیم که در میان کردها چهره‌هایی حضور دارند که نه در سطح ملی و منطقه‌ای که در سطح بین‌الملل مطرح‌اند و در همه عرصه‌ها حرف برای گفتن دارند.

احساس این بوده که در سطح ملی حرف‌مان خردیار داشته و نگاه مدیران ارشد کشوری نیز موبد این نکته است. وقتی در تمام کشور فقط استان کردستان استاندارد بومی دارد این یعنی ارزش و احترامی که برای کردستان و کردها قائل بوده‌اند.

دولت مصمم است توسعه در کردستان اتفاق بیفتد و برای همین من احساس میکنم از ناحیه کرد بودن من یا هر مدیر دیگری خللی در توسعه روی نداده و چه بسا اگر محدودیت‌ها از جمله تحریم‌ها نبود اتفاقات مثبت بسیاری را شاهد بودیم.

تلاش برای ارتقای آبی شدن زمینهای کشاورزی کردستان از ۱۰ به ۲۲ درصد، توجه به صنعت و معدن، بحث راه آهن، منطقه ویژه پانه و مریوان و وجود گاه سقز نیز همگی تلاش برای رساندن کردستان به شاخص‌های توسعه است. دولت مصمم به توسعه کردستان است.

کیوان چالایی- سیروان: بهمن مرادیا حاصل همه مطالبه فعالین سیاسی کردستان بر سر انتصاب استاندار بومی است که بعد از چندین و چند سال فقدان، محقق شد. اگرچه ممکن است همه بر سر حضورش در این استان هم رای نباشد؛ اما مسئولیت ظخیر و سنگین پیشبردمطالبات سیاسی و اقتصادی بر دوش او است به ویژه در شرایطی که اساس پذیرش مسئولیت شجاعت خاصی می‌طلبد چرا که زامنه، زمانه محقق شدن وعده‌ها و اهداف نیست و شرایط به شدت حداقلی است. با او به گفتگو نشستیم و در یافتیم اهل قرار از سوالات و مسئولیت نیشتمن اینکه خوش بینی خاصی بر فضای فکری او حاکم است و دلسرد و ناامید نشده است. او به چند سوال سیروان پاسخ گفته است.

از استان کردستان به عنوان یک استان فرهنگی نام برده می‌شود، این نشان می‌دهد که کردستان در این حوزه پیش‌از است، اما فرهنگ تنها یک بعد از زندگی اجتماعی را به تصویر می‌کشد، برای توسعه لازم است تمامی حوزه‌ها خصوصا حوزه‌هایی که پتانسیل آنها وجود دارد مورد توجه قرار گیرد، اگر یک ارزیابی کلی از وضعیت توسعه در استان داشته باشیم آن را چگونه می‌بینید؟

اگر به یاد داشته باشید من در روز معارفه لفظ «محروم» را شنیده‌ام. کردستان نداریم، مشکلاتی قطعاً وجود دارد که بخشی از آن ناشی از عملکرد همه ماست، هم مدیران، هم سرمایه‌گذاران استانی و هم مردم. دوازده روز پس از ورود به استان به عنوان استاندار موضوعات مختلفی را دنبال کردم که مهمترین آن بحث «آب» بود. استان ما دیگر نباید محروم از آبی باشد که خداوند در استان جاری است و از هیچ کجا به عاریت نگرفته‌ایم. هیچ توجیهی وجود نداشت که کرمان به لحاظ بهره‌مندی از آب بعد از خوزستان دومین استان باشد اما کردستان در رده ۲۷ قرار بگیرد. چنین چیزی در تصور هم نمی‌گنجید، اما این نشان می‌دهد که آنها تلاش کرده و توانسته‌اند سهم بیشتری دریافت کنند. بر همین اساس ما وارد عمل شدیم و دولت را به این قناعت رساندیم که باید یک بازنگری در تخصیص آب به کردستان صورت بگیرد. ما روی هر حوزه‌ای دسته‌بندی می‌گذاشتیم شورای عالی آبی می‌گفت وضعیت به‌هم می‌خورد، اما در نهایت تخصیص آب به ۹۶ هزار هکتار از زمین‌های کردستان مطرح شد که بخشی از آن در شرف وقوع است؛ از جمله در سقز و از ناحیه همدت چراغ‌ویس شش هزار هکتار و در سیارخ هفت هزار هکتار، مابقی نیز به مرور انجام خواهد شد. این را باید اضافه کنم که قبلاً ۱۰ درصد اراضی کردستان آبی بود و با این ۹۶ هزار هکتار به

افراد غیر بومی چندان مایل به سرمایه‌گذاری در کردستان نبودند و کنگره بین‌المللی و جشن نوروز در این راستا و عنوان اینکه کردستان و سایر استان‌ها فرق چندانی ندارند. مجموعه این عوامل باعث شده تولید در کردستان جا نیفتد از سوی دیگر مسایلی که در سطح ملی و بین‌المللی برای ایران اتفاق افتاده تولید را با شرایط سختی روبرو کرده است. البته ما نیز شاید فرصتهایی را از دست داده‌ایم. در سال ۹۶ که بحث تسهیلات به روستاییان بود یکی از شرایط ارزیابی فرمانداران را جذب تسهیلات عنوان کردیم و دستگاه‌ها را به رقابت واداشتیم که بتوانند سهم بیشتری دریافت کنند. در عین حال در طول این سالها نقش یک مجری غصبتاک و پایبند به قانون به سرمایه‌گذار نگاه شده و هیچوقت به دیده اغماض به آنها ننگرسته‌ایم.

میزان تخصیص ارز برای تولید از ابتدای انقلاب تا الان در کردستان چقدر بوده؟

جمع‌بندی‌هایی که شده حدود ۲۵۳ هزار دلار بوده

این میزان برای یک واحد تولیدی متوسط نیز شاید کفایت نکند و بسیار ناچیز است، اینجا مشکل نوع نگاه از بالا به کردستان است یا کم‌کاری مدیران را نیز شامل می‌شود؟

من اعتقاد دارم که این بطنی به مدیران سطح عالی کشور ندارد، بلکه احیاناً خودمان ناتوان در جذب سرمایه‌گذار بوده‌ایم. ما در این مدت دو طرح را دنبال کرده‌ایم که اجرای آنها تثبیت و تضمین شده است؛ یکی بحث پتروشیمی دوم کردستان با ۵۷۰ میلیون یورو است و دیگری بحث فولاد کردستان است که برای آن یک میلیارد یورو مصوبه وجود دارد. پس باید ببینیم خودمان چقدر پیگیری و جدیت به خرج داده‌ایم تا طرح‌ها تثبیت و در نهایت اجرایی شود.

شما همواره همیشه بر مبادلات مرزی با کردستان عراق تاکید داشته‌اید، اما بازار چه‌ها و متعاقباً معیشت مردم در شهرهای مرزی تحت تأثیر برخی اتفاقات قرار گرفتند. نظرتان در باره مسدود کردن مرزها چیست و بازارچه‌های مرزی را در چه وضعیتی می‌بینید؟

ما یک مرز رسمی داریم به اسم یاسمق و یک تعداد بازارچه از جمله مله‌خورد و سیرانیند و سیف و... در حال حاضر در داخل ایران هیچ مشکلی برای بازگشایی سیف وجود ندارد و تمام لایه‌های مختلف در داخل کشور موافق بازگشایی هستند. اگر اینگونه نبود آماده‌سازی زیرساخت‌ها از سر گرفته نمی‌شد. اما حقیقتاً دولت مرکزی عراق تا این لحظه نسبت به بازگشایی بازارچه‌های مرزی از جمله سیف مخالف بوده است. حتی در مورد مرز سیرانیند دوطرف یعنی ایران و اقلیم موافق تردد مسافر هستند؛ اما دولت مرکزی عراق هنوز نپذیرفته است.

به عنوان سؤال آخر در این بخش، بفرمایید که آیا فرودگاه سقز امسال به بهره‌برداری میرسد؟

انتشالله این امر محقق خواهد شد. شرکت فرودگاه‌های کشور هر گونه محدودیت اعتباری را برداشته است. راه دسترسی سقز به جاده مریوان در حال انجام است، پانصد فرودگاه به زودی به اتمام می‌رسد و ساختمان نیز دارای پیشرفت مناسبی

است. تمام عوامل دست به دست هم می‌زنند و فرودگاه تا پایان سال آماده بهره‌برداری شود. یک نکته مثبت که در فرودگاه سقز رخ داد تقویت توان پیمانکاران بومی بود و ما باید این موضوع را هر چه بیشتر تقویت کنیم که منبع به عنوان یک پیمانکار ملی مطرح شوند.

مدتی است صاحب‌نظران بخشی از دلایل عدم توسعه استان را به ناکارایی نظام تدبیر و ضعف‌های مدیریتی ارتبساط می‌دهند که موجب از دست رفتن فرصت‌ها و منابع شده است. شما به عنوان عالی‌ترین مقام اجرایی استان چه اندازه از وضعیت مجموعه مدیریتی استان رضایت دارید؟

چنین قضاوتی شاید متصفانه نباشد. ما اگر یک بازه زمانی بزرگ‌تر را ارزیابی کنیم باید بپرسم که آیا در گذشته کردستان از رشد قابل توجهی برخوردار بوده و در این دوره سقوط کرده است؟ مسلماً چنین اتفاقی نیفتاده است. رشد و توسعه در کردستان همواره کند بوده و باید کل مدیران را در چهل سال گذشته ارزیابی کنیم. یک بحث اساسی در کردستان بحث مدیرپروری و کادرسازی است. هر چند اخیراً فضا بهتر شده؛ اما در کل مدیران استان قادر به ورود به لایه‌های بالاتر نیستند که اگر این موضوع اتفاق بیفتد قطعاً این افراد مشیر ثمر خواهند بود. اما آنچه در این دوره و در شرایط کنون توسط مدیران استان اتفاق افتاده با لحاظ کردن محدودیت‌ها در تاریخ استان این نظر است و من شاید رضایت صد در صدی از مدیران نداشته باشم اما تلاش آنها ستودنی است.

گفته می‌شود که کمبود مدیران دلسوز یک معضل در کردستان است، هم‌زمان جمع‌کنندگی از نخبگان به دلیل مواضع سیاسی و گرایش‌های خاص خود از گردونه مدیریتی حذف شده‌اند و جامعه از خدمات آنها بی‌بهره مانده است. این حذف شدن‌ها که می‌توان لیست بلندبالایی از آنها به دست داد، به دلیل استعلاقم‌های نهادهای نظارتی است. چه میزان دایره تنگ‌خوئی‌ها بر عدم توسعه استان تأثیر داشته است؟

اگر متصفانه نگاه کنیم در دو الی سه سال اخیر بخشی از این مشکل حل شده است و این دیدگاه‌ها در میان لایه‌های مختلف ترمیم شده و رو به بهبود است.

شما بحث کارشناس محوری در ادارات را به عنوان یک آفت مطرح کرده بودید. ممکن است در این خصوص توضیح دهید؟

متأسفانه دید توسعه‌ای در لایه‌های کارشناسی وجود ندارد و همین پاشنه آشیل مدیران شده است. برای حل این موضوع حالت رقابتی را در میان مدیران و خصوصاً بانک‌ها مطرح کردیم که ارزیابی‌های سه ماهه از آنها به عمل می‌آید. خوشبختانه این کار بازخورد مثبت داشته و ما نتایج آن را در تعدادی از بانک‌ها می‌بینیم.

به مسایل فرهنگی بپردازیم، «کنگره مشاهیر کرد» به عنوان یکی از مهمترین دستاوردهای فرهنگی استان قلمداد می‌شود. آیا منتظر اتفاق دیگری از این دست باشیم؟

در بحث کنگره و مسایل فرهنگی ما از همان ابتدا تلاش داشتیم که نگاه کشور را به کردستان

تغییر دهیم. کردستان فقط فقر و محرومیت نیست. مردم کرد همیشه در مقابل ظلم و جور مبارزه و نکته مثبت که در فرودگاه سقز رخ داد تقویت توان این به معنای فاز مخالفت داشتن نیست اگر یک زمانی در کردستان ناآمنی‌هایی جزئی وجود داشت باید در ذهن‌ها زنده بشود و ما در کنگره نشان دادیم که در میان کردها چهره‌هایی حضور دارند که نه در سطح ملی و منطقه‌ای که در سطح بین‌الملل مطرح‌اند و در همه عرصه‌ها حرف برای گفتن دارند. دنباله این نگاه، ساخت سربال‌های سنجر خان و امیرنظام گروسی است که در برنامه قرار دارد. البته ما بنا داشتیم جشن نوروز ۹۹ را به صورت ویژه و تاریخی برگزار کنیم و کردستان را به بهترین شیوه معرفی کنیم. مقدمات آن با سازمان یونسکو چیده شده بود و قرار بود از سفیران ۷۰ کشور با خانواده دعوت بعمل آید تا فرهنگ کردستان را از نزدیک ببینند، اما همه‌گیری کرونا مانع این کار شد. اضافه کنم که یکی از مشکلاتی که در این حوزه وجود داشت نبود زیربنا برای امرسات بزرگ بود که اتمام تلاش فرهنگ در این راستا است.

چنین احساس می‌شود که اکنون دوران افول فعالیت‌های سیاسی است و طی یکی دو سال گذشته هیچ کنش قابل توجهی از سوی کنشگران این عرصه صورت نگرفته است؟

دلیل این موضوع را چه می‌دانید؟

واقعیتی است که وجود دارد و این مختص کردستان نیست و در سراسر کشور چنین روندی را شاهدیم. چند مشکل دست به دست هم داده‌اند؛ اول اینکه دولت در هنگام سرچام به نوعی نزد ساسیون تقویت شد و در نتیجه فعالیت سیاسی رونق گرفت، اما پس از کمرنگ شدن سرچام و بازگشت تحریم‌ها یک سرخوردگی در میان حامیان دولت شکل گرفت. متعاقب آن مشکلات اقتصادی که زندگی روزمره را تحت تأثیر قرار داد فعالیت سیاسی را از اولویت انداخت. نکته دوم اینکه فشارهای سیاسی درون کشور را هم نباید نادیده گرفت. متأسفانه فعالیت جریان‌های سیاسی نه بر محور رقابت که بر محور حذف طرف مقابل می‌چرخد. در حالیکه فعالیت سیاسی با وجود رقیب معنا پیدا می‌کند، همچنین مشارکت سیاسی نباید مقطعی باشد و هر وقت دنیا به کام جناح ما بود فعالیت پرگند و در غیر آن کنار بایستیم.

به عنوان سؤال آخر بفرمایید به عنوان یک استاندار کرد، در دوران مدیریت‌تان چه چیزی شما را بسیار آزرده خاطر کرده و یا مانع شما در تحقق اهدافتان بوده؟ یعنی آیا تابحال مانعی پیش روی شما به خاطر کرد بودن‌تان قرار گرفته؟

خیر، چنین احساسی اصلاً نداشته‌ام، بلعکس احساسم این بوده که در سطح ملی حرف‌مان خردیار داشته و نگاه مدیران ارشد کشوری نیز مؤید این نکته است. وقتی در تمام کشور فقط استان کردستان استاندارد بومی دارد این یعنی ارزش و احترامی که برای کردستان و کردها قائل بوده‌اند. روزی که در هیات دولت معرفی شدم هم‌زمان سه استاندار دیگر نیز حضور داشتند، بعد از صحبت‌های من، آقای رئیس‌جمهور نیز در سخنان خود مفصل به مسایل کردستان پرداختند. این نشان می‌دهد که دولت مصمم است توسعه در کردستان اتفاق بیفتد و برای همین من احساس می‌کنم از ناحیه کرد بودن من یا هر مدیر دیگری خللی در توسعه روی نداده و چه بسا اگر محدودیت‌ها از جمله تحریم‌ها نبود اتفاقات مثبت بسیاری را شاهد بودیم.

چریکه‌ی گه‌ریده‌یه‌کی غه‌مگین

و تارێك به مه‌حمود نه‌جمه‌دین
سه‌بارت به هه‌لی مه‌ردان

۵

نشانی الکترونیکی: Govarisirwan@gmail.com سیروان در فضای مجازی: @Sirwan_weekly

سر مقاله

علیه نامرادی

تاریخ و عصر صدارت ناتمام اصلاح طلبان بر سیستم اجرایی و شرح شادی و غمهای آن فراوا است و در این نوشته نایب، مطالبه مردم کردستان بعد از دویست‌ و ۷۲ درصدی به دولت تدبیر و امید، انتصاب استاندار بومی والیته کرد اهل سنت بود، اما ساختار پیچیده قدرت و جامعه‌شناسی سیاسی کردستان این مطالبه را عملیاتی نکرد. از میان گزینهای بومی غیر اهل سنت، قرعه‌قالب به نام بهمن مرادیا بود. مردی که به بهمن مناسبات مدیریتی و بویژه مصیبت میان مابگی سیاست ورزی در کردستان آشنا بود. به هنگام طرح نام او برای کردستان، شماری را خوش نیامد و مردمانی نیز خوشحال بودند. مراد عده‌ای بود که مرادی، نباید. مرادیا آمد و علیه نامرادی‌ها و البته نامردی‌ها و نامردمی‌ها ایستاد. در بهمن سیاست ورزی که بی‌خفاً آن‌ها را تدبیر‌رای به تدریج آب می‌شد، او با مطالبه سیل وار مردم رو برو بود. نان و آب و زبان و بازگشت عزت نفس از جمله محورهای این مطالبات راهبردی بود. اینکه او چه میزان در تحقق این مرادهای مردمی موفق بود و نامرادی‌ها را به امید تبدیل کرد، بی‌گمان در این فرصت کوتاه قابل ذکر نیست. اما چند نکته را باید در عصر صدارت تدبیر برای تاریخ نوشت.

اول آنکه فرصتی که سرچام می‌توانست برای ایران و مشخصاً کردستان فراهم کند با ناجوانمردی رقیب، بر باد رفت و تحریم ه اقتصاد ایران نفتی ایران فشل کرد و بی‌گمان آنچه کردستان می‌توانست از مواهب این توافق تاریخی ببرد، عملی نشد. ناجوانمردی بجای خود، همواردی داخلی با رقیب‌ا برای بی‌ اثر کردن این کار دیپلماتیک سخت و سنگین بجای خود جالب بود!

آنچه از مقاومت اقتصادی ماندگار ایرانیان علیه تحریم باقی مانده بود، توسط کرونا ویران شد و تاریخ معاصر ایران کمتر به یاد دارد که چنین ویرانی همه گیر، جهان و ایران و البته کردستان را در قعر تنگنا قرار دهد. این بد شانس‌ی مضاعف و نا مرادی در عصر مرادیا اتفاق افتاد.

تمام لایه‌های تصمیم گیر در اختیار دولت نیست و در مدیریت اجرایی و دولت تدبیر و امید البته اصولگرایان هم شریک بودند و جالب که به نان و نوابی از این دولت رسیدند و مسئولیت آنچه اتفاق افتاده را به حساب اصلاح طلبان می‌نویسند!

حذف و نصب برخی مدیران همیشه به مراد دولت نبوده و انرژی زیادی از مدیریت اجرایی گرفته و بعضاً دولت در این زمینه مختار محض نبوده است. گرچه باید اشتباهاتی را در انتصابات و البته بی پاسخ بودن برخی مدیران را نیز کتمان نکرد. از طرفی تیم مدیریتی استان بعضاً از مشاوران پخته رنج برده و این تیم نقش رسانه‌ها را برخلاف جناح منتقد چندان جدی نگرفت.

عیبش را از گفتی، هنرش را نیز بگوا در عصر تدبیر البته کارهای قابل قبولی در کردستان انجام شد. راه اندازی رشته زانای و دیپلمات کردی و رشته موسیقی در دانشگاه کردستان، موفقیت‌های علمی این دانشگاه‌ها توجه به مسئله آب و راههای ریلی، هوایی و زمینی در حد قابل قبول از جمله راه آهن، فرودگاه سقز، شریانهای اصلی و ارتباطات زمینی و مخابراتی، توجه به حوزه فرهنگ که بزرگترین آن در کنگره ماندگار و تاریخی «مشاهیر کرد» و بازگشت استاد مقلهر خاکی بعد از حدود چهار دهه تبیلور یافت و... از جمله این موفقیتها هستند.

البته دولت تدبیر و امید پیکهای سخت انتصاب معاون وزیر و مدیریت کلی کشور و سایر کرد اهل سنت را شکست، گرچه در انتصاب استاندار، کرد اهل سنت ناموفق بود و بویایی سیاسی و تلاش تشکل محور کردها در این عصر چندن محسوس نبود.

با در نظر گرفتن همه اینها و بی‌رغم نارضایتی مردم در این روزهای ویرانگر عصر کرونا و تحریم، مدیریت فرزندان کردستان و از جمله شخص مرادیا را باید مدیریتی کارآمد و موفق خواند و این فرصت را در عصر قرار گرفتن در مقابل نامرادی‌های مردم کردستان خواند که اگر فرصتی باشد به صورت مشروح به این دستاوردها خواهیم پرداخت.

یادداشت

آقای روانبخش، مساله این نیست

صلاح الدین خدیو

قاسم روانبخش عضو تشکل تندروی جبهه پایداری انقلاب اسلامی در توتنی عجیب به تفاوت رخ رشد جمعیت در دو استان گیلان و سیستان و بلوچستان پرداخته و به بلوغ و تریخ و بیشتر بودن رخ زاد و ولد میان اهل سنت انتقاد و ابراز نگرانی کرده است.

بر ابتدا باید بگویم که آمارهای ادعایی و دقیق است و نه استنتاجش بر فرضی سلیم استوار است. میان قومیت و مذہب و تریخ رشد جمعیت، رابطه معاداری وجود ندارد و نرخ زاد و ولد در تمام کشور کم و بیش یکسان است. مثلاً در استانهای کردنشین با اکثریت جمعیت سنی، نرخ زاد و ولد اگر از میانگین کشور کمتر نباشد، یقیناً بیشتر نیست.

البته می‌توان میان این مساله و دیدگاه‌های فرهنگی نوعی رابطه در نظر گرفت. در یک اجتماع روستایی با شیوه تولید کشاورزی و دارای جبهی پنهان‌های روانی نسبت به مفهوم زندگی، فرزندان‌وری در حکم افزایش و پروردن نیروی کار است و در مقیاس کلی، نسبت میان مازاد تولید و قسوت لامبوت، حسد نهایی آن را تعیین می‌کند.

طبیعی است که ایران با تریخ صیالای شهرنشینی، تحصیلات و اشتغال زنان و گذار از اقتصاد کشاورزی به شیوه تولید سرمایه داری، دهه هاست از این وضعیت عبور کرده است.

مضام بر این به شیوه‌ای دیگری به لحظه تاریخی ناهمگنی میان اقتصاد معیشت و افزایش مازاد تولید و اختلال در بازتوزیع عادلانه آن بازگشته است. اما نکته اصلی که از دید روانبخش مغفول مانده است، چیز دیگری است: ایران در میان کشورهای اسلامی کمترین نرخ رشد جمعیت را داراست و به سرعت در حال نزدیک شدن به استانداردهای کشورهای غربی در این زمینه است.

اما آیا این تحولی مثبت است؟ ما به‌له، هم خیر! کنترل جمعیت و تنظیم آن بر اساس ظرفیت‌ها و قابلیت‌های کشور، یکی از ضروریهای حکمرانی و مدیریت سیاسی کارآمد است.

تریخ رشد جمعیت کشورهای توسعه یافته غربی با سطح رفاه و تریخ امید به زندگی و شاخص میزان رضایات اجتماعی نسبتی مستقیم دارد. به بیان دیگر ممالک غربی اول تروتمند شدند، سپس پیر، اما در ایران این اتفاق نیفتاده است.

خبر

موفقیت جدید داخلی و بین المللی
دانشگاه کردستان

سپروان، جدیدترین رتبه بندی وینومتریکس (جولای ۲۰۲۰) نشان می دهد که دانشگاه کردستان در میان بیش از ۳۰۰۰ موسسه آموزشی، پژوهشی و دانشگاهی با ۲۱۲ پله بهبود، رتبه ۲۲۷۲جملهی را کسب نموده است. به گزارش روابط عمومی دانشگاه کردستان معیارهای مورد ارزیابی در این رتبه بندی شامل قابلیت مشاهده پذیری وب سایت توسط دیگران، اندازه صفحات وب، تعداد (رجاعات از نویسندگان بر تر، تعداد مقالات پر استناد (جر ۱۰ درصد برتر) می باشد. موفقیت های علمی دانشگاه کردستان در سالهای اخیر برای ناظران علمی خیره کننده بوده و این دانشگاه اکنون در عرصه بین المللی و داخلی برای رقبا خط و نشان جدی کشیده است.

فیلم مستند «بنملی» ساخته شد

فیلم مستند ۲۰ دقیقه ای «بنملی» به نویسندگی، تهیه کنندگی و کارگردانی «صادق سامری» و با همت انجمن سینمایی جوان کرمانشاه ساخته شد. بنملی مستندی کوتاه را جمع به یک آواز قدیمی است که تا چند دهه پیش بیشتر مردم غرب ایران با آن آشنایی داشته و از آن لذت برده اند. این سنت موسیقایی بسیار خالصه که در میان زنان و دختران رواج داشت با استفاده از ضربیهای انگشتان بر حجره شکل می گرفت، جادوی این موسیقی با اشعاری که در وصف طبیعت، اتفاقات مهم تاریخی منطقه و توصیف معشوق همراه می شد بیشتر و بیشتر می شد.

رئیس انجمن سینمای جوان کرمانشاه در خصوص ساخت این مستند به ایرنا گفت: پژوهشگر و سازندهی فیلم تلاش کرده است که با رجوع به مناطق و مردمانی که با مرکز شهر کرمانشاه فاصله جغرافیایی زیادی دارند و امکان حفظ این میراث را داشته اند فیلمی بسازد که علاوه بر آواز بنملی، لباس و حتی و حال متعلق این سنت را هم پوشش بدهد. فراموشی است و در این بین افرادی مانند آقای سامری به خاطر عشق و علاقه به این سنتها و با هزینه شخصی اقدام به تهیه و تولید این فیلم کرده است. در این پروژه کار تدوین این مستند به تمام رسیده است اما بسیاری برای نمایش آن نیاز داریم و فقط می توانیم در جشنواره های داخلی و خارجی شرکت کنیم. رضایی در خصوص نقش صدا و سیما در حمایت از این آثار هم گفت: صدا و سیما و این رسانه در زنده نگه داشتن و حفظ این میراث بسیار تاثیر گذار باشد اما متأسفانه صدا و سیما هیچ علاقه ای به این مباحث ندارد و همکاری لازم با فعالین حوزه فیلم سازی را اولویت خود نمی داند.

در این مستند یزدان باقری اثر تصویربرداری، پوریا فرهادی صداپردار، ایوب بلندین تدوین، تالیسا جعفری مهر مدیر تولید و برنامهریز، ریوار دهیانی دستیار صداپردار، هنار عباسی عکاس، دیمین پروین راوی و پرفرمنس آر تیزت و میدیا واتلی طراحی پوستر را بر عهده داشته اند.

دو تن جوب قاجاق در جوانرود کشف شد

فرمانده انتظامی جوانرود از کشف ۲ تن جوب قاجاق در یکی از روستاهای این شهرستان کشف شد.

به گفته سرهنگ هوشنگ مبارکی، مأموران انتظامی جوانرود حسین گشتزنی در روستای باران به یک دستگاه کامیون حامل بار مشکوک و جهت بازرسی آن را توقیف کردند وی گفت: در این بازرسی ۲ تن جوب قاجاق که طبق نظر کارشناسان ارزش آن به ۴۰۰ میلیون ریال می رسد کشف شد.

سرهنگ مبارکی از دستگیری یک نفر در این رابطه و معرفی وی به دستگاه قضائی جهت صدور حکم لازم خبر داد.

نماینده مهیاد:

مشوق های صادراتی سبب کشور پرداخت می شود

نایب رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی گفت: ۴۵۰ میلیارد ریال از معوقات مشوق های صادراتی محصول سبب کشور، به ویژه آذربایجان غربی پرداخت می شود.

جلال محمودزاده در گفتگو با خبرنگار تسنیم در ارومیه، با اشاره به دیدار با معاون فنی و امور زیربنایی رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور اظهار داشت: در این راستا باران تا ۴۵۰ میلیارد ریال از معوقات مشوق های صادراتی محصول سبب کشور، به ویژه آذربایجان غربی پرداخت شود. نماینده مهیاد تصریح کرد: همچنین اعتبارات تکمیل پروژه های در حال اجرای سرهنگ مبارکی از دستگیری یک نفر در این رابطه و معرفی وی به دستگاه آبرسانی به مجتمع ۱۴۱ روستایی مهیاد تخصیص می یابد.

تجمع تشنگان مجتمع ایاسی و پشتنگ

مقابل فرمانداری سرپل زهاب

جمعی از اهالی مجتمع ایاسی و پشتنگ زهاب، هفته گذشته همزمان با سفر نماینده وزیر نیرو به سرپل زهاب، مقابل فرمانداری این شهرستان تجمع کردند و نسبت به محرومیت از آب آشامیدنی اعتراض کردند. به گزارش فارس، اهالی سرپل زهاب، اهالی این روستاها در حالی که بسر و پلاکاردهای را با خود حمل می کردند برای لظحاتی راه را بر مسئولین بستند و از مسئولان وزارت نیرو تقاضا کردند باسواچود کمتر از یک کیلومتر تا سامانه گرمسیری نیرویی ایجاد کنند از حق ایه این سامانه جهت تأمین آب این روستاها بهره مند شوند.

فروشگاه های زنجیره ای انکا
ETKA CHAIN STORESآگهی مزایده واگذاری غرف مشارکتی
در فروشگاه های انکا استان کردستان

شرکت فروشگاه های زنجیره ای انکا در نظر دارد بخشی از فضای فروشگاه های خود را در سنندج و شهرستانها جهت ایجاد غرفه مواد پروتئینی گوشت و مرغ واگذار نماید.

مقتضیان جهت بازدید و کسب اطلاعات بیشتر در روزهای اداری از ساعت ۸ صبح الی ۱۹ به آدرس: سنندج - میدان لطف های ۲ - ۳۳۱۶۹۲۰۲ - ۳۳۱۵۵۰۳۵ تماس و یا به آدرس سنندج خیابان ناصر خسرو پایین تر از الویسورانی فروشگاه انکا طبقه دوم واحد بازارگانی مراجعه نمایند.

خوش اقبال:

احزاب نقش پل ارتباطی
بین مردم و حکومت را ایفا کنند

معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی استاندار کردستان احزاب را پل ارتباطی و حلقه واسطه مردم با کارگزاران دولت توصیف کرد.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی استانداری کردستان، حسین خوش اقبال در جلسه هم اندیشی با اعضای شورای مرکزی خانه احزاب استان کردستان گفت: احزاب با واگذاری مسائل مختلف سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی می توانند نقش بسزایی در پیسود فضای اجتماعی و اعتماد متقابل حاکمیت مردم ایفا کنند.

وی با بیان اینکه نقش مردم در نظام جمهوری اسلامی یک نقش اساسی و تعیین کننده است، ادامه داد: نقش مردم در اداره امور کشور در انتخاباتهای گوناگون نمود پیدا کرده است. خوش اقبال ضرورت هم افزایی جریانهای سیاسی در مسائل مختلف و مواجه با مشکلات در دوران تحریریه های ظالمانه و همه گیری بیماری کرونا را یادآوری کرد و اظهار داشت: در شرایط موجود کشور احزاب باید نقش مهم و اثرگذار خود را در راستای امیدآفرینی و روحیه بخشی به مردم ایفا کنند.

معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی استاندار کردستان در ادامه روحیه مقاومت مردم در برابر هجمه دشمنان را استوفی دانست و گفت: هم دولت و هم احزاب و جریانهای سیاسی باید قدرنات وفاداری و همت مردم همیشه در صحنه باشند در این جلسه نیز اعضای شورای مرکزی خانه احزاب استان کردستان به بیان مدغمه های مشکلات در دوران تحریریه ها و بیماری کرونا و اثرات آن بر زندگی مردم پرداختند.

جعفری:

ارز حاصل از صادرات
باید به کشور برگردد

معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منابع استاندار کردستان تأکید کرد: ارز حاصل از صادرات باید به کشور برگردد و بخشی خصوصی و دولت باید این قانون را اجرایی کنند.

خلال جعفری در ۲۷ امین جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان، بر دیدگاه تولیدکنندگان و صادرکنندگان مبنی بر اینکه اختلاف زیاد قیمت ارز آزاد و نیمایی دلیل مشکل برگشت ارز است، صحنه گذاشت و یادآور شد: شرایط کشور عادی نیست، باید همه مابین شرایط را درک کنیم.

وی در ادامه خاطرنشان کرد: شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی جایگاه فصولی دارد و می تواند برای اصلاح فصولین پیش نهاد دهد ما هم موافق و مشکلات تولیدکنندگان و صادرکنندگان استان در برگشت ارز را درک می کنیم لذا مشکلات مطرح شده و پیشنهادات این جلسه را در شورای گفتگوی کشور مطرح و پیگیری خواهیم کرد.

جعفری بر لزوم حمایت از تولیدکنندگان و صادرکنندگان استان تأکید کرد و افزود: برای تحقق شعار جهش تولید، به صادرات نیاز داریم.

وی با اذعان به اینکه چند ترخی شدن ارز در انجام تعهدات فعالان اقتصادی مشکل ایجاد کرده نگرانی شدن ارز را بهترین راه حل این مشکل دانست.

جعفری همچنین گفت: کمابان دولت متعدد به تأمین ارز است اما بخشی دولتی همانگونه که مجریست و باید جالگو باشیم انتظار داریم در این شرایط کشور، دولت را درک کنیم.

معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منابع مجموع رون سحبت های خود به تسهیلات کرونایی اشاره کرد و گفت: سهم کردستان ۲۲۶ میلیارد تومان است که تا دیروز ۶۰ میلیارد تومان درخواست به بانکها فرستاده شده که ۱۰/۴ میلیارد تومان تسهیلات پرداخت شده است.

وی در این خصوص افزود: با توجه به امکان مهلت ثابت نام در سامانه به درخواست استاندارد محترم و مدیران اعتبارات استان، سامانه گامان باز است لذا از تمامی صنوف پروژه هتلداران استان می خواهیم فرصت استفاده از این تسهیلات را از دست ندهند.

کشور در استان کردستان واقع شده که شامل قزل اوزن، زیربورد کرخه، سپروان و زاب کوچک می باشد. مجموع ریزش آبهای سطحی حاصل از ریزش های جوی (میانگین ریزش جوی ۵۰۰ میلی لیتر که دو برابر میانگین کشوری است) در حوزه های آبریز پنجگانه استان، ۷۷۸۶ میلیون مترمکعب برآورد گردیده است. البته از این حجم تنها ۱۰ درصد در داخل استان مصرف و بقیه از دسترس استان خارج و به قدرت بین مدیترانه مدیترانه می شود. خروج قسمت غریب از موجودات استان، برآمدهای توسعه ای مخرب محیط زیست استان، مدیریت غلط منابع آب عدم تمرکز و توازن قدرت بین مدیترانه محلی، استانی و ملی، حفر چاه های غیرمجاز و برداشتهای بی رویه از منابع زیرزمینی راه ویژه در بخش شرقی استان، فقدان کشاورزی بر مبنای اصول توسعه پایدار و کاهش تولیدات جوی و خشکسالی (در حوزه روان آبها کاهش ۵۲ درصدی همگی باعث شد تا کردستان در سال ۹۴ بحران آبی فراز گیرد بحران آب در استان کردستان تا جایی حدی است که شهر سنندج جزو سه شهر بحران کشور گزاری شده و شرکت آب منطقه ای استان کردستان با صدور اطلاعیه ای اعلام کرد امکان تأمین آب جهت مصرف کشاورزی در مسیر پایاب و حاشیه سد قشلاقی سنندج وجود ندارد.

کشور در استان کردستان واقع شده که شامل قزل اوزن، زیربورد کرخه، سپروان و زاب کوچک می باشد. مجموع ریزش آبهای سطحی حاصل از ریزش های جوی (میانگین ریزش جوی ۵۰۰ میلی لیتر که دو برابر میانگین کشوری است) در حوزه های آبریز پنجگانه استان، ۷۷۸۶ میلیون مترمکعب برآورد گردیده است. البته از این حجم تنها ۱۰ درصد در داخل استان مصرف و بقیه از دسترس استان خارج و به قدرت بین مدیترانه محلی، استانی و ملی، حفر چاه های غیرمجاز و برداشتهای بی رویه از منابع زیرزمینی راه ویژه در بخش شرقی استان، فقدان کشاورزی بر مبنای اصول توسعه پایدار و کاهش تولیدات جوی و خشکسالی (در حوزه روان آبها کاهش ۵۲ درصدی همگی باعث شد تا کردستان در سال ۹۴ بحران آبی فراز گیرد بحران آب در استان کردستان تا جایی حدی است که شهر سنندج جزو سه شهر بحران کشور گزاری شده و شرکت آب منطقه ای استان کردستان با صدور اطلاعیه ای اعلام کرد امکان تأمین آب جهت مصرف کشاورزی در مسیر پایاب و حاشیه سد قشلاقی سنندج وجود ندارد.

راهکارهای پیشنهادی مرکز تحقیقات استراتژیک

ریاست جمهوری برای آبهای کردستان

توسعه و بهره برداری از منابع آبهای سطحی و حفاظت از حوزه های آبریز استان. توسعه و بازسازی زیرساخت های کشاورزی و دامپروری استان، مناسب با طریقت آب در استان و برآمدهای مدیریت منابع آب حوزه های آبریز.

حفاظت احیاء، توسعه و بهره برداری اصولی از منابع طبیعی (چنگل و مراتع) و مرتع های محلی استان در راستای نیل به توسعه پایدار.

مهار آبهای سطحی استان، با احداث سدهای ذخیره ای و تسهیل بزرگ و کوچک و سایر تأسیسات لازم زیربنایی در بخش آب.

آبگیری سد چراغ ویس سقر و متعلق به محدود کردن انتقال آب سدهای استان به استانها همجوار استان در حال حاضر (تا پایان سال ۹۵)، ۲ میلیون مترمکعب آب در کردستان به استانهای زنجان، همدان، ایلام، آذربایجان و دیگر استانها اختصاص داده شده است، از طریق انتقال بهره برداری در این استانها.

آبگیری از ریزشهای لازم برای جلب مشارکت مردمی و بخش خصوصی در بهره برداری و مدیریت آب.

تأهید به تدریج مدیریت عرضه و تقاضا و افزایش سطح آگاهی عمومی در مدیریت آب. مدیریت مصرف آب، مهار، ذخیره سازی، انتقال و پمپاژ آبهای سطحی به دستهای مستند استان با در نظر داشتن معیارهای زیست محیطی.

اولویت نخست اصلاح و راهبردهای زیست محیطی در سند ملی توسعه ای استان کردستان، پرداختن درست به مسئله آب است. استان، به لحاظ کمیت و کیفیت منابع آبی، غنی است، اما، ناآرامی های در این بخش مشاهده می شود که لزوم تغییر رویکردهای کنونی را تأکید می کند. به بیان دیگر، آب به یک عامل مؤثر در توسعه، یک فرصت و ظرفیت مناسب در استان به شمار می رود اما به دلیل رویکردهای نه چندان درست در نحوه استفاده از آن، در شرایطی که تغییر مناسب در رویه های کنونی ایجاد نشود، به تدریج به یک تنگنا با عامل محدود کننده توسعه در این قلمرو تبدیل می شود.

تغییر نوع رویکردها به مسائل آب و مدیریت آب ضرورت است تغییراتی که به سایر بخشهای استان (اقتصادی) کمیت تخصصی آب تیرماه ۹۵ (حتی بی از وضعیت بحرانی سال گذشته هنوز هم اتفاق افتاده است) در نمونه عینی آبی توان در تخریب چشمه (کلی بل) دید طبق آمار شرکت مدیریت منابع آب در حال حاضر استان کردستان دارای ۹ سد در دست بهره برداری و ۸ سد اجرایی و ۲۲ سد در دست مطالعه است و از این نظر رتبه سدهم کشور را دارد.

صلاح الدین خدیو

یادداشت

آقای روانبخش،

مساله این نیست

مساله این وضعیت در روسیه هم اتفاق افتاد. در زمان شوروی سابق، نرخ رشد جمعیت این کشور رو به کاهش گذاشت و اکنون در حالی که رشد جمعیت آن منفی است، تبدیل اقتصاد کوچک آن، دچار گرفتاریها و نقادهای عدیده فرهنگی و اجتماعی است. چرا در ایران این تحول رخ داد؟ بحتمل مانند شوروی تبدیل افزایش سریع شاخص های زندگی شهری در خلال فرایند زیرساخت های اقتصادی و حمایتی و شکست در نیل به توسعه اقتصادی فراگیر و متوازن. به عبارت بهتر در ورودی دهلی، همه به سرعت تخصصگرده و شهرنشین شدند ولی خروجی که راه را به سمت یک نظام تقسیم کار جدید مبتنی بر اقتصادی متنوع و پویا نشان دهد، مسدود بود. در نتیجه جمعیت متعادل و نوین در دالان زندگی مدرن شده به دام شیعان بیشتر است یا اهل سنت. مساله این است که

ادله از صفحه اول کشور ما قبل از فروپاشی شدن دارد سالند می شود. این بدین معناست که فرضا بیست سال بعد، نه نیروی کار جوان کافی در دسترس خواهد بود و نه سرمایه و مازاد تولید کافی برای نگهداری از سالمندان و تمسیت اموری که نیاز به جوانان دارد.

در واقع مساله این نیست که در ایران فردا نفوس شیعان بیشتر است یا اهل سنت. مساله این است که

نصرتاهی زاده:

سرنانه تخت بیمارستانی در کردستان
بالا تر از میانگین کشوری است

رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان گفت: بر اساس آمار رسمی در برخی زیرساخت های حوزه سلامت در استان کردستان تلاشهای خوبی صورت گرفته است از جمله به ازای هر صد هزار نفر جمعیت در کشور ۲۰۸ تخت بیمارستانی وجود دارد در حالی که این آمار در استان ۲۰۸ تخت است و ما در سرنانه تخت بیمارستانی در کشور استان نهم هستیم.

بهرام نصرتاهی زاده در پنجمین جلسه شورای برنامه ریزی و توسعه استان کردستان گفت: امروز در شرایطی که دانشگاه علوم پزشکی با تمام فوایدی مقابل به بیماری کرونا در تلاش هستند شورای برنامه ریزی و توسعه استان در صدد است تا به کمک ستوان ملی و ستوان استانی و نمایندگان مجلس تصمیمات جامعی برای توسعه جامع دانشگاه اتخاذ نماید تا براساس آمار توسعه ای در این دانشگاه شتاب بگیرد.

رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان افزود: به ازای هر صد هزار نفر جمعیت در کشور ۲۰۳ تخت بیمارستانی وجود دارد در حالی که این آمار در استان ۲۰۸ تخت است و ما در سرنانه تخت بیمارستانی در کشور استان نهم هستیم.

دبیر شورای برنامه ریزی و توسعه استان خاطر نشان کرد: در کشور به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت ۱۲ مرکز بهداشتی و درمانی وجود دارد در حالی که در استان کردستان این آمار ۱۵ مرکز به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت است.

به گفته نصرتاهی زاده در کشور به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت ۹ پایگاه بهداشتی وجود دارد در حالی که این سرنانه در استان کردستان ۱۰ پایگاه است.

بهرام نصرتاهی زاده اضافه کرد: میانگین کشوری خانه های بهداشت در کشور به ازای هر ۱۰ هزار نفر جمعیت ۹ خانه بهداشت است در حالی که در استان کردستان به ازای هر ۱۰ هزار نفر ۱۴ خانه بهداشت وجود دارد و در کشور استان دوم هستیم.

وی اضافه کرد: تأسیسات دانشکده داروسازی در سنندج، تأسیسات دانشکده پرستاری در سقر، توسعه فیزیکی و تحقیقاتی دانشکده بهداشت، نوسازی و بازسازی دانشکده پرستاری، توسعه فضاهای خوابگاهی در دانشگاه علوم پزشکی کردستان پیگیری می شود.

آب در حوزه و کردستان تشنه لب!

حالی است که در بالا دست منطقه بگر و ریبای بلس دو سد آزاد و گران نیز وجود دارند و اساساً ساخت چهار سد در یک محدوده جغرافیایی به چندان بزرگ اکوسیستم منطقه را بر هم خواهد زد. منطقه حفاظت شده شاپور و گوهران که یکی از چهار منطقه حفاظت شده استان کردستان است نیز رو به تخریب و نابودی خواهد رفت. بنابراین دیده می شود حتی در اینجا که سد نیز برای و به نام کردستان ساخته می شود باز هم به کام شرکتها و نهادهای متنفذ از سد سازی است. ما حاصل این برای کردستان تبخیر و خشک شدن دشتها و کوچ روستایان اطراف سد به شهرها بوده است.

سد سباز در ۷ کیلومتری دیوانره هم همین وضعیت را دارد. در دوران دولت سازندگی تلنگر ساخت این سد به زمین زده می شود، رسا در سال ۸۲ و در دولت اصلاحات ساخت آن ادامه میابد. در سال ۹۰ در حالی که هنوز به ۵۰ میلیارد تومان اعتبار برای ساخت تصفیه خانه سامانه آبرسانی و پایاب نیاز دارد، توسط معاون اول رئیس جمهور و فست پیش از تکمیل افتتاح می شود و بعد از گذشت سال از دولت زاده، این سد همچنان در بلاکنفایتی در حال حاضر انقلاب ۲۲ روستا به سباز و ریزش دارد. می شود ۱۵ سال اجازه ساختن سکن به روستایان داده نشده است و هنوز تکلیفی برای روستائیشان حوالی سد انجام نگرفته است. وضعیت محیط اطراف سد و حوضه قشلاقی نیز نامطلوب و غیر بهداشتی است. افزایش ریزشهای اطراف سد و حوضه، شش را آب پشت سد است و کم توجهی شرکت آب منطقه ای در جمع آوری ریزشها باعث تگرگلی مردم و دستارن محیط زیست شده است. لازم به ذکر است که این سد آب شرب شهر سنندج را تأمین می کند.

مصرف ۱٫۱ میلیارد مترمکعب آب در کردستان

به گفته مدیرعامل شرکت آب منطقه ای کردستان، استفاده نکردن از برخی وسایع و ساخت سد صرف در جاهای کشاورزی موجب صرفه جویی در آب هم می شود. عنوان کرد: میزان مصرف سالانه آب در استان کردستان یک میلیارد و ۱۰۰ میلیون مترمکعب است که در ۵۵ درصد این میزان از منابع زیرزمینی و ۴۵ درصد از منابع سطحی است. منابع سطحی نقطه قطه تولید استان کردستان است که از این قابل استفاده می شود. براساس آمار شرکت آب منطقه ای کردستان در سال جاری نسبت به مدت زمان مشابه در دراز مدت خبر داده و گفت: ۸۰ درصد آب مصرفی کردستان در بخش کشاورزی ۱۲ درصد در حوزه شهری ۷ درصد در بخش صنعت استفاده می شود.

مدیرعامل شرکت آب منطقه ای کردستان برای جبران کمبود آبرسانی و افزایش مصرف کشاورزی کردستان از آبرسانی استانی نکرده اما چنین نقد داده که در ۱۰۰ درصد از مناطق آب کشاورزی را کاهش دهیم چیزی حدود ۸۰ میلیون مترمکعب صرفه جویی می شود.

خرم الله کرد: ۱۴۴ میلیارد مترمکعب در سه سال مصرف آب بخش شرب است و با صرفه جویی این ۱۰ درصد در بخش کشاورزی می توان آب شرب مورد نیاز استان را تأمین کنیم.

کسری ۶۶۱ میلیون مترمکعبی

آب دشت های شرقی

وی اضافه کرد دشت های شرقی کردستان که بیشترین میزان مصرف آب کشاورزی دارد با کسری ۶۶۱ میلیون مترمکعبی مخزن مواجه است و اگر این رویه ادامه پیدا کند، انتظار یک کشاورزی پایدار در دشت های شرقی استان غیرممکن می شود. مدیرعامل شرکت آب منطقه ای کردستان اظهار کرد اگر تنها ۵۰ درصد از میزان مصرف آب در این منطقه صرفه جویی شود، ۲۵ میلیون مترمکعب آب صرفه جویی خواهد شد و این کار باعث جبران کسری آبهای زیرزمینی در شرق استان می شود.

خرم اظهار کرد: اگر نتوانیم یک سال به عمر منابع آب زیرزمینی کنیم بیشترین نفع را خود کشاورزان منطقه می برند و قطعاً پسین به هدف در این زمینه نیازمند تلاش و همکاری خود کشاورزان و بهره برداران است.

محافظت کار است. این امر موجب شکافهای عظیم اندرانی و نفاهمی اکوسیستمی است که اینگونه نمی بینند و بویایی های ناشی از آن به قول فو کواما می تواند به کاهش ثبات و افزایش شرب تحول منجر شود.

جامعه سلسله مراتبی و نظم غیرشهری، ره آورد ذهنیت روستایی است که چارچوبهای فکری صاحبان آن، با نقش های اجتماعی و غیر قابل تغییر اجتماع پیشامدرن شکل گرفته و نمی تواند، فائلی به پیشرفت و تحرک اجتماعی برای فرومستان و محدوفان به محکومان به تفریهای «آبنا ساخته» شوند. لذا اگر از اظهارات ششاد استیجانی متعجب و مایوس می شویم، طبیعی است، مساله تقابل دو ذهن روستایی و شهری است که یکی بسته و جزم گرا و دیگری باز و دمکراتیک و مساله ششادانه است.

تداند

به همه اینها باید یک متغیر مهم را اضافه کرد که مانع مساله ششادی درست و ارائه راه حل های بنیادی می گردد: شکاف میان ذهنیت محافظه کار و روستایی مسلط با ذهن شهری و تحول خواه زنان و جوانان و اقتدارهای عدیده فرهنگی که اسناد مفاهمه و امتناع گفتگو یکی از پیامدهای آن است. چه اظهارات «روحانی تندرو» صرفاً بازتاب نظر گاه های افلنتی افراطی و ننگلی اوتار است و حمایتی و گروه ها در منتهی ایه طیف راست کشور های غربی هم وجود دارند که هر از گاهی بسا نفرت پراکنی علیه مهاجران، تقلیت هاد مسلمانان و رنگین پوستان خیرساز می شوند. مشکل مضاعفی که در اینجا خود را می نماید، تر کسب دیدگاه های راست و با ذهنیت روستایی و

ساز و کار سازگاری با کم آبی در کردستان

تهدید می‌کند. افزود: مطالعاتی در این زمینه توسط شرکت آب منطقه‌ای کردستان در راستای شناسایی و برآورد آبی این منابع انجام گرفته است. خرم ادامه داد: این شرکت نسبت به انجام خدمات مهندسی مربوط به مطالعه و طراحی شبکه پایش کیفیت آب و آلوده‌های آن در کلیه محدوده‌های مطالعاتی واقع در استان و منطق به حوضه آبریز، اقدام کرده که ضمن شناسایی واحدهای پایش پتانسیل ایجاد آلودگی، ایستگاه‌های پایش استان در استان نیز تعیین شده است.

اعلام کرد و افزود: میزان بارندگی استان در سال آبی جاری ۲۷۲ میلیمتر بوده و این میزان بارندگی در مقایسه با مدت مشابه وی در خصوص لایروبی رودخانه‌های استان با اشاره به بی سابقه بودن عملکرد شرکت در چند ماهه اخیر، اظهار داشت: هر چند اسفل بحث سیل در استان مطرح نبوده اما ظن ایجاد سیلاب احتمالی، شرکت را بر آن داشته که تمامی رودخانه‌ها و مجراهای اصلی گذر آب در سطح استان را لایروبی کرده تا کردستان را از هر گونه آسیب متعاقب سیلاب، مصون بدارد. وی با اشاره به اینکه آلاینده ها، منابع آبی استان را

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای کردستان در خصوص وضعیت مخازن سدهای استان و مقایسه اجمالی آن با مدت مشابه سال گذشته، اظهار داشت: حجم آب سدهای واقع در استان بنا احتساب حجم مخازن سدهای تحت مدیریت استانی‌های همجوار، در حال حاضر یک میلیارد و ۷۵۵ میلیون مترمکعب است؛ این در حالی است که میزان آب ذخیره شده در مخازن سدهای تحت بهره برداری استان ۶۹۷ میلیون مترمکعب است. کامران خرم میانگین بارندگی استان در سال زراعی جاری را دو برابر میانگین بارندگی کشور

استاندار کردستان بر ضرورت مدیریت سدهای مشترک استان با استان‌های همجوار، تأکید کرد و گفت: اخذ اختیارات کردستان در خصوص مدیریت سدهای مشترک با استان‌های همجوار از جمله گاوئسان، شهید کاظمی و تلوار از طریق وزارت نیرو، باید با جدیت هر چه بیشتر پیگیری شود. بهمن مرادپا در دومین جلسه شورای حفاظت منابع آب و کار گروه سازگاری با کم آبی استان افزود: یکی از بارزترین موانع مدیریت سدهای مشترک، رفع مشکلات کشاورزان و بهره‌برداران

استاندار کردستان بر ضرورت مدیریت سدهای مشترک استان با استان‌های همجوار، تأکید کرد و گفت: اخذ اختیارات کردستان در خصوص مدیریت سدهای مشترک با استان‌های همجوار از جمله گاوئسان، شهید کاظمی و تلوار از طریق وزارت نیرو، باید با جدیت هر چه بیشتر پیگیری شود. بهمن مرادپا در دومین جلسه شورای حفاظت منابع آب و کار گروه سازگاری با کم آبی استان افزود: یکی از بارزترین موانع مدیریت سدهای مشترک، رفع مشکلات کشاورزان و بهره‌برداران

افزایش ۵۲ درصدی ظرفیت شبکه انتقال مخابرات کردستان

مدیر مخابرات منطقه کردستان از افزایش ۵۲ درصدی ظرفیت شبکه انتقال مخابرات در این استان خبر داد.

به گزارش روابط عمومی مخابرات منطقه کردستان آزاد حجت، با سیل اینکه ارائه سرویس‌های با کیفیت اینترنت در زندگی بهتر مردم تاثیر گذار است، به اقدامات این اداره کل اشاره کرد و اظهار داشت: در حوزه افزایش پهنای باند اینترنت و فیبر نوری گام‌های خوبی در کردستان برداشته شده است.

مدیر مخابرات منطقه کردستان افزود: بیش از ۳ هزار و ۹۰۰ کیلومتر فیبر نوری روستایی در استان کردستان برای ارائه خدمات مطلوب اجرا شده است. حجت با اشاره به تفکیک وظایف مخابرات با اداره کل ارتباطات سیل کرد، رفع قطعی ارتباط عدم انتردهی و هشتنایی، جزو وظایف مخابرات است. وی ادامه داد: برای ارائه خدمات هم در روستاهایی که امکانات و سبک‌ها فراهم است، جزو وظایف مخابرات و در غیر این صورت اگر سبک‌های ارائه خدمات فراهم نیست در حوزه این اداره نیست.

مدیر مخابرات منطقه کردستان در ارتباط با اقدامات انجام شده در دولت تدبیر و امید در کردستان گفت: از سال ۹۲ به بعد ظرفیت شبکه انتقال مخابرات ۵۲ برابر افزایش یافته است ولی چون سطح استفاده بالا رفته این میزان کافی نیست و در تلاشیم بسترهای لازم برای افزایش سطح خدمات را تقا دهیم. حجت بیان کرد: در حال حاضر ۲۷۰ هزار مشترک تلفن همراه در سبکس وجود دارد و همچنین ۶۱ روستا دارای اینترنت آیدی‌اس‌آی و ۶۱ روستا دارای اینترنت پرسرعت است.

عزم جدی آبفا برای پایدارسازی تأمین آب و ساماندهی فاضلاب روستاهای کردستان

عیسی ولایتی در مورد رفع حوادث آب و فاضلاب روستاهای تحت پوشش اظهار داشت: کپ انداد و حوادث این امور تواسه است در رسیدگی به اتفاقات و حوادث روستاهای تحت پوشش اقدامات شایسته را انجام دهد. ولایتی افزود: اقداماتی در جهت تقویت و تثبیت آب شرب و همچنین رسیدگی بیشتر و بهتر به وضعیت فاضلاب روستایی را به عنوان یک اولویت پیگیری خواهیم کرد.

مدیر امور آبفا سقز نیز در این بازدید اظهار داشت: پس از یکبارچه سازی شرکت‌های آب و فاضلاب شهری و روستایی اقداماتی در جهت تقویت و تثبیت آب شرب در روستاهای این شهرستان به انجام رسیده است.

ایجاد می‌کند، می‌توان خدمات باکیفیت تر و آب سالم تری به مشترکین ارائه داد. مدیرعامل شرکت آبفا کردستان با اشاره به وجود برخی کاستی‌ها در زمینه تأمین آب و نپویه ساماندهی فاضلاب در روستاهای استان تصریح کرد: تأمین پایدار آب شرب و همچنین رسیدگی بیشتر و بهتر به وضعیت فاضلاب روستایی را به عنوان یک اولویت پیگیری خواهیم کرد.

مدیر امور آبفا سقز نیز در این بازدید اظهار داشت: پس از یکبارچه سازی شرکت‌های آب و فاضلاب شهری و روستایی اقداماتی در جهت تقویت و تثبیت آب شرب در روستاهای این شهرستان به انجام رسیده است.

مدیرعامل شرکت آبفا کردستان گفت: ساماندهی و پایدارسازی وضعیت منابع آب و فاضلاب در روستاها را با تقویت دنبال خواهیم کرد. به گزارش روابط عمومی شرکت آب و فاضلاب استان کردستان مهندس محمدحسین محمدی در بازدید از پروژه‌های در دست اجرای آب و فاضلاب در شهر سقز اظهار کرد: تلاش داریم تا خدمات رسانی به شهروندان هم در شهرها و هم در روستاها را به شکل گسترده تری دنبال کنیم.

وی با یادآوری اقدام شرکت‌های آب و فاضلاب شهری و روستایی سابق و تشکیل شرکت آب و فاضلاب لسل افزود: با استفاده از فرستحالی که این اقدام

احداث نخستین کارخانه فرآوری آهن آذربایجان غربی در بوکان

مراحل اجرایی احداث نخستین کارخانه فرآوری و تولید ککس‌شده آهن آذربایجان غربی در روستای قالوی شیخان از توابع بخش مرکزی شهرستان بوکان آغاز شد.

سرپرست فرمانداری بوکان نیز در این خصوص با انتقاد از خام‌فروشی معادن این شهرستان اظهار داشت: معادن این منطقه به طور متوسط سالانه ۲۰۰ میلیارد ریال به جاده‌های روستایی و اینه آنها خسارت وارد می‌کند. لشمار خسروپور با بیان اینکه امکان جذب اعتبارات برای بازسازی این جاده‌ها وجود ندارد، اضافه کرد: تا زمانی که خام فروشی معادن در این شهرستان به پایان نرسد، این معادن در روند توسعه شهرستان نقشی نخواهند داشت.

مدیرعامل شرکت معدنی زمین «گلوان غرب ایران» در این خصوص به خبرنگار ایرنا گفت: معدن آهن «قالوی شیخان» در سال ۱۳۹۰ ثبت و پروانه اکتشاف آن در اواخر همان سال اخذ شده که مراحل اکتشافات آن طی سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ انجام و منجر به گواهی کشف در ایان ماه ۱۳۹۲ شد که ذخیره آن ۵۰۲ هزار تن همایست عیار ۳۱/۱۵۱ قیت است. «خسرو معروفی نهدی» ادامه داد: این واحد تولیدی با سرمایه گذاری بیش از ۳۰۰ میلیارد

سرپرست معاونت مهندسی و ساخت راه و شهرسازی کردستان عنوان کرد:

تداوم فعالیت راهسازی در حوزه راه‌های اصلی و بزرگراهی با اجرای ۱۶ پروژه فعال

بزرگراه و ۸۰ کیلومتر راه اصلی در دست پیمان قرار دارد که اسال ۲۰ کیلومتر از این طرح‌ها به بهره برداری می‌رسد. سرپرست معاونت مهندسی و ساخت راه و شهرسازی کردستان اظهار امیدواری کرد: با ادامه حمایت‌ها و تدویم فعالیت‌های راهسازی شاهد شکوفایی بیش از پیش در راه‌های استان باشیم.

را در دستور کار خود قرار داده که با تمام این برنامه شخصی‌های حوزه راه استان به میانگین فعلی کشور می‌رسد. ایرامتش یادآور شد: برای اتمام این طرح‌ها یک هزار میلیارد تومان اعتبار لازم است که اکنون در حوزه بزرگراهی و راه اصلی ۱۶ طرح در قالب ۲۵ قطعه به طول ۲۷۸ کیلومتر شامل ۱۹۸ کیلومتر

تمامی بخش‌ها از جمله راه اصلی، بزرگراهی و راه روستایی با جدیت در حال انجام است که در همین راستا می‌توان به پروژه‌های فعال راه‌های بین شهری در سطح استان به تعداد حدود ۱۶ پروژه در قالب ۲۵ قطعه اشاره کرد. ایرامتش ادامه داد: سطح برخورداری استان کردستان در تمامی بخش‌های راه با میانگین

سرپرست معاونت مهندسی و ساخت راه و شهرسازی کردستان گفت: هم اکنون فعالیت‌های راهسازی در حوزه راه‌های اصلی و بزرگراهی استان با اجرای ۱۶ پروژه فعال در حال تدویم است. به گزارش اداره ارتباطات و اطلاع رسانی راه و شهرسازی کردستان، عطاا. ایرامتش با اعلام مطلب فوق اظهار کرد: بهسازی راه‌های استان در

در سال ۹۹ متعلق می‌شود

تولید ۱۲۰۰ کیلوگرم شمش از بزرگترین معدن طلای ایران

ناری خاطرنشان ساخت: سیاست‌های حمایتی شایانی به پیشبرد هدف تعریف شده این بخش خواهد داشت. وی اضافه کرد: کلنگ زنی و احداث کارخانه طلای زرشوران از سال ۱۳۸۶ با ظرفیت اسمی تولید معن به یک هزار و ۵۰۰ کیلوگرم افزایش خواهد یافت. «حسن ناری» افزود: این میزان تولید طلا در سال‌های گذشته و از ابتدای راه اندازی کارخانه تاکنون بی سابقه بوده است. از اردیبهشت ماه امسال با تغییر برنامه ریزی شرکت در زمینه تولید و وضعیت منظونی پدید آمد.

وی یادآور شد: فروردین ماه تولید شمش زرشوران ۳۸ کیلوگرم ثبت شد اما با روند صعودی قابل توجه در خرداد ماه ۹۹ تولید ۷۱ کیلوگرم انجام شد و در تیرماه به ۸۶ کیلوگرم دست یافتیم و این روند تا تحقق هدف نهایی ادامه خواهد داشت. به گفته ناری، اکنون مصرف خاک طلا در این مجموعه صنعتی نیز از ۳۳ هزار تن به ۲۶ هزار تن در ماه افزایش یافته است.

وی یادآور شد: نواپوشن صنعت طلا در سطح کشور از یک طرف و شرایط تحریم‌های نظامی علیه مملکت اسلامی از طرف دیگر شرایط کار را بسیار دشوار و طاقت فرسا ساخته ولی با این وجود با انگای به توان داخلی و تلاش متخصصان صنعت کشور در سال جهش تولید در مسیر تحقق اهداف نظام مقدس جمهوری اسلامی گامی محکم برداشته و در این ارتباط از تمامی سازمان‌ها، اداره ها، مقام‌ها و دستگاه‌های اجرایی اعم از استانی و کشوری انتظار مساعدت و همراهی وجود دارد.

خرید تضمینی بیش از ۴۰۰ هزار تن گندم در کردستان

نماینده شرکت بازرگانی دولتی کردستان اذعان کرد: تا ۲۳ تیرماه اسامیل مطالبات گندم کاران استان که معادل ۳۲۵ درصد از میزان خرید تضمینی گندم در استان است، تسویه شده است. وی گفت: در مرحله پنجم واریز بهای خرید تضمینی گندم ۶۷۵ میلیارد و ۲۲۲ میلیون و ۱۶۹ هزار و ۱۸۸ ریال به حساب گندمکاران استان واریز شده است.

در مجموع ۲ هزار و ۱۲۵ میلیارد و ۴۱۹ میلیون و ۵۵۲ هزار و ۵۸۰ کیلوگرم بوده است. ریال بهای خرید گندم به کشاورزان استان پرداخت شد. به گفته این مقام مسئول در مجموع تاکنون ۲ هزار و ۳۸۵ هزار و ۷۰۲ تن گندم مازاد بر نیاز از کشاورزان استان کردستان در قالب ۶۹ هزار و ۵۳۸ محموله تحویل مراکز خرید شده است. ۸۱ مرکز از ۹۰ مرکز خرید گندم در استان فعال شده است، خرید گندم به میزان ۳۱ هزار تن در روز رسیده است. وی افزود: ۸۰ مرکز از ۹۰ مرکز خرید گندم در استان تاکنون فعال شده است. اهنگ خرید گندم در فر استان به میزان ۳۱ هزار تن در روز رسیده است.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی کردستان گفت: ۴۰۹ هزار و ۱۶ تن گندم تضمینی در کردستان خریداری شده که ۳۸۰ هزار تن از این میزان سامانه ثبت شده است. به گزارش روابط عمومی سازمان جهاد کشاورزی استان کردستان، کردستان با جمعیت یک میلیون و ۶۰۰ هزار نفری دارای یک میلیون و ۲۲۰ هزار هکتار اراضی کشاورزی شامل ۸۹۶ هزار و ۲۲۵ هکتار اراضی دیم و ۱۲۱ هزار اراضی آبی است.

حدود ۱۲ درصد از کل اراضی کردستان آبی و ۸۸ درصد دیم است و جمعیت بهره‌بردار کشاورزی کردستان ۱۱۵ هزار نفر است. این جامعه سالانه حدود ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار تن محصولات کشاورزی تولید می‌کند که ۴۰۰ هزار تن از این میزان مربوط به محصولات باغی و باقی نیز مربوط به بخش زراعت است. سالانه نزدیک به سه میلیون تن محصولات کشاورزی در کردستان تولید می‌شود که بیش از ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار تن آن شامل انواع محصولات زراعی و بقیه باقی است. خرید گندم در کردستان از یکم تیر آغاز شده و تا پایان روز پنجم مرداد بر اساس آمار ارائه شده از سوی سازمان جهاد کشاورزی کردستان، ۴۰۹ هزار و ۱۶ تن خریداری شده است. تولید یک میلیون و ۱۰۰ هزار تن گندم در کردستان در سال زراعی امسال پیش‌بینی شده است، خرید گندم در کردستان از یکم تیرماه امسال آغاز شده است و تا پایان روز پنجم مرداد ماه بر اساس آمار ارائه شده از سوی سازمان جهاد

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای

شماره ۹۹-۲-۵

شرکت مخابرات ایران - منطقه کردستان در نظر دارد امورات مربوط به طرح اجرای کابلکشی فیبر نوری و مسی همراه با تهیه ملزومات و ترمیم مسیرهای حفاری در سطح استان کردستان را در ۵ فاز مجزا شامل شهرستان های قروه، بانه، کامیاران، سقز و مریوان را برابر اسناد و مدارک معامله از طریق مناقصه عمومی یک مرحله ای به پیمانکاران واجد شرایط و ذیصلاح حقوقی واگذار نماید. متقاضیان شرکت در مناقصه میتوانند به آدرس: استان کردستان - شهرستان سنندج - خیابان جام جم - ساختمان ستادی مخابرات منطقه کردستان - طبقه سوم - واحد دبیرخانه مراجعه، و با تسلیم رسید بانکی بمبلغ ۲۰۰,۰۰۰ ریال واریزی به حساب شماره ۰۱۰۶۱۱۲۹۳۶۰۰۰ سیبا نزد بانک ملی شعبه مرکزی سنندج در وجه شرکت مخابرات ایران - مخابرات منطقه کردستان، اسناد مناقصه را دریافت نموده و با توجه به مفاد آن پیشنهاد قیمت خود را تنظیم و ارائه نمایند..

۱. آدرس محل تحویل پاکتها، سنندج، خ-جام جم - ساختمان ستادی مخابرات منطقه کردستان - ط سوم - واحد دبیرخانه
۲. سپرده شرکت در مناقصه، برابر شرایط معامله
۳. تاریخ فروش اسناد معامله، از تاریخ ۱۳۹۹/۰۵/۰۹ لغایت ۱۳۹۹/۰۵/۱۶
۴. آخرین تاریخ ارسال پاکتهای پیشنهادی، ۱۳۹۹/۰۵/۲۵
۵. تاریخ بازگشایی پاکتهای الف و ب و ج، ۱۳۹۹/۰۵/۲۶

ضمناً اسناد مناقصه در وب سایت www.tci.ir و www.Tc-kurd.ir موجود می باشد. در صورت تهیه اسناد از طریق وب سایت مذکور، ارائه فیش واریز هزینه فروش اسناد الزامی و بایستی به ضمیمه اسناد مناقصه ارائه گردد..

مضافاً متقاضیان واجد شرایط می توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۳۳۶۱۳۳۲۲ با کد ۰۸۷ حاصل نمایند، ضمناً هزینه انتشار آگهی به عهده برنده مناقصه می‌باشد.

شرکت مخابرات ایران - منطقه کردستان

محمد مهدی زکی

نات زکی خنک به لگو بهشتی زکی عولما و موفه فکریش له خسسوس و کته و ماهیعیاتی زمانی کوردیییه یان به نوری بی خه بن و یان زور خراب تلی گهیشون . که له بابته نم زمانوه پرسیساریان لی نهکی شین . نم زمانی کوردیییه لهجه بهکی تیکه ل و پیکه لی فارسیییه و نهسل و نهسلاییکی سه ره بخ و زینلویکی نییه . زاهر ولی سه بهی جیکو بیونی نم فکرة له تلیکی به عزتکا نوو شته ، پیکیکان بیونی موشابتهت له بهینی به عزئی که لیمات و نطانی کوردی و فارسیدا و یووه میشتی نیستیمال کرنی به عزئی که لیماتی فارسی له کوردیدا . نگر به ره بنی لی بدین ، نه بینین که له بهنجوونی هیندی کوردی له فارسی ، نه نییه ی خزماتییه کی بهقوه نی نم دوو زمانه به نم نعوه موشابتهت له بهینی زمانه خرمه کانی تریشدا هیه . نینگیزی و جیزمینی و لاتینی چونکه هموویان له ئسلیک (زمانی تاریی قهیم) هاوونه نه خاوروه ، نه بینین که زور که فکرة که لیمان له یان و چن و نم لیکچوونه هیچ ساحسب مینسکیکی شار هارای نووشی غه لیککی وله کوردیه که بلی ئسلی ننگیزی جیزمینییه و یا لاتینییه . به لگو ئلی سه بهی نم موشابتهت ده لالت له وه ئکا که هموو نم زمانان له ئسلیک " که زمانی تارییه " هاوونه خواروه و که لمانی موشابتهتیمان که لمانی ئسلییین و له هموویانا مایه موه و که لیک زورک نه فقه ده کی گرویه .

نازان بچی موفه فکریته . له یاسی زمانی کوردی و فارسیدا له حقیقه کته لاتدن و کوردیییه که مان نه کته بچییووه کی له ر و لاوانی زمانی فارسی . له نگر به نینساف لیک به موه و نه بینین که بهشی زور زکی که لمانی کوردی له شکل و نه فوژدا هیچ له فارسی ناگا و سه ره بخیه . رقیعین له بهینی " بووک " ، " لووت " ، " مانگا " ، " بیزنگ " ، " سگ " ، " تالک " ، " باوک " ، " کچ " و " کوری ی کوردی " و " مو " ، " سید " ، " زان زکندن " ، " مژا " ، " نسکم " ، " مانر " ، " پیر " ، " فخر " و " پسر " ی فارسیدا هیچ

زکی (١٠) ی مانگی جوای بهارنیه بهو له گه ل (٧٢) نه بین سالی مگری کوچی لوی محمد نه بین حاجی عه بوره حمان مه محود ناسرو به نه بین زکی بهگ . میژوونیسی نولاری کوردی که سیک که سالی (١٨٨٠) له ده کی گرویه شاری سلیمان له دلیکچو و سالی (١٩٢٠) له گولیزی سه رباری و نه رکانی عوسمانی ده رچووه ، تا سالی (١٩٢٢) چنن پله سه رباری له سوپای عوسمانیدا وهرگروه . سالی (١٩٢٥) چونه به غذا و نه دووم پشکته ره فامده ی لیرگی سه رباری عتراق . ده جار له کابینه کانی سه رده می پاشاییندا بوته و وزیر و نوابز سالی (١٩٢٢) واری له کاری حکومت هیناوه و له سالی (١٩٢٨) له سلیمان کوچی دولی گروه . بن گومان نه بین زکی بهگ له لوی شهمه فغانی به لیمسی دایرینن کسه که به شوبه بهکی رانسنیله به شیک له میژوی کوردی نووسیووه نه وه . کتیه دیاره کانی له یواری میژویدا برینن .

١) خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان ، بهشی بهگم سالی (١٩٢١) و بهشی دووم سالی (١٩٢٧)

٢) نه رخی ولاتی سلیمان (١٩٢٩)

٣) تاریخ الدوله و الامارات کردیه (١٩٢٥) .

نییه لیره ما هول دمه دین له سه ره یسنه ما ی لیکه له وه دید و بچوونه کانی نم میژوونوسه و به پشتیمستن به به ره مه میژوییه کانی گوناری میژوویی فره نباری نه کین و لویله وه شوبی شو یان گوناره به پتی گوناری ناسیونالیزمی کوردی دیاری بهکین . پینش شو دش دین تازمه بژ نه وه بهکین که نم میژوونوسه بهشاری به رتو مرنی سه رباری و نه مدهنی گروه و له سیسنه نیو ده ولتی راژ به سه ره کوردستانا کاریده کوردیه و جیکو پیکه یه یووه .

سه رمتا و هکو نه فسه ره له سوپای عوسمانیدا بهشاری سه ره مه خور تا نو کانی شو ده ولته هلو دشاره موه و له شوبته که دا بهغام به قسه وار بهکی بهچووکتره وه ده ولتی نوئی تورک نووستیوه ، واته تا نو کانی ده ولتی عوسمانی ده ولتی فره نیشکد بهوره ، ده ولت نه فسه ره کاریده مستی کوردی عترقی له ناو نامود مرگانی شو ده ولته تا کاریده مست بیون . نه بین زکی بهکیش بهکچ بووه له وه . لوی هلو دشانه نه وه نو ده ولته و پیکیکانی ده ولتی نوئی عتراقی و لکاننی ولایه می موسن یان کوردستانا نوئی عترقنی ده ولته نو نیوه به سه سهستی دروستکرنی هارسه لنگی مه ره بهی له پیکانه ی ده ولته نه کدا و بچ دایمیله کی به بن و مودنی زیانی ده ولتی بیبار به ده ست ، نه بین زکی بهگ و نه بین کسی تر له کوردانی کاریده مستی نو ده ولتی عوسمانی پینشتر . نه حجار میان به یو ممدیان کروه به ده ولتی نوئی عترقنی زیانی کورد و لویش پلو پایمان وهرگروه ، به تاییه نی شو کهسانی نه فسه ره بیون له جوری نه بین زکی بهگ و نه لمانت وژی

زمانی کوردی و نه ده بی

محمد مهدی زکی بهگ

موشابتهت تکی له فری نابینن ؟ جا که وابوو نم که لمانان نه نی له لوی جوژیوونه وه قهیمی کورد و فارس " رهنگ نم خادیسسه له عه سیری نه وه م و یا دمی پینش میلاندا واقع بیونی " نیجاد کرلی . و نو پینچ موشابتهت ی (نه لغوی) ، نه ساسی ، شکل ، نه سرفی و نه صوی) که له بهینی کوردی و فارسیدا نه بینن ده لیلی نه وه به که نم دوو زمانه له تلیکی مه علوم که پینش هیره تینا بژ نه ره ی غه رب زمانیکی موشترهک بووه ، هاوته خواروه و هه ره و کورد زمانی نه توانی تارییه ، به ره به ره هه فقه یکی که موزو یی ئی که نوئی (نه ماشاییکی " خولاسه یکی تاریخی کورد و کوردستان " به) .

رائن له لایه عولمای لسان مه علومه که زمانی زانن شوق حمان له گه ل فارسیی قهیمیشدا مونساییه تکی زعیفی هیه و له لوی دوره ی ساسانی پمیا بووه و موکین نییه که بیته ئسلی زمانیکی له قهیمی تر .

ساحیبی " تاریخی شهور " ، ستر سینیه ی سمیت ، لهو فکده لیه که نه ره ره ی به یابیونی زمانی کوردی له فارسی بی ئمنل و نه ساسه و هیچ به دور نییه که کوردی له زمانی فارسیی قهیمیش گونتر بی (بژ) نم باسه پنیوسه نه ماشاییکی جلی شوولی " خولاسه یکی تاریخی کورد و کوردستان " بکری .

نه ده بیاتی کوردی :

به خور نییه که نم مهوزووه له لای موفه فکرین و هکو مه لیککی قورس و یان وه مهوزوویکی نه سائیری و نه دمی و نه عقیش بین ، چونکه نه که نه دمی کوردی به لگو له زمانه که یا بی خه بن و یا زور خراب ئی گهیشون . نم جهله و یا نه نه نقسیتی گوریه .

نه بینین که به عزئی له عولما نم دوره ، بژ قهیمیکی زکی نه نه مه میعت هموو وه قش خویان سه ره فکهن و نه یانه ئی که عالمی مده نی ، له

تاریخ و زمانی نو قهومه چوک و بی نه ده سانه ی و هکو ساییی و سامیری ئی بگینن و قهومیکی زور گونی و هکو کوردیان زور که م دنیوه و فکرو یا نهیا به مونساییه نی به عزئی نه توانا و خادسانوه لئی نه وینن و نم ده لشیان یا له سه ره سانسیتی عیلمی نییه و یا زور نو قسانه . نه وانی زور بژ نه ده قیسی زمانی کوردی هوالیان دلو ؛ له رچ شینلیر ، وینه به نرا ، سون ، مورغان ، مان ، فیلانیمر میونسکی و به عزئی موشه شه قینی ووسن .

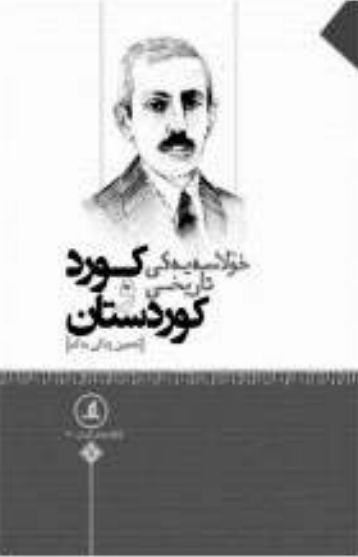
نم عالمان له حه ق زمانی کوردی کم و زوریک لاون ، به لام به عزئی نه بینینی فارس (لویسی بژ مارغریت) کهسیان له ده بیاته که سی ساییکی لیان نه کروه ، به راستی حقی گهیمیان نییه . چونکه نه یو له عولما و نو دمیای کورد خویان له گه ل نه سه خاریک بوونایه و له حق زمان و نه دیانه کبان زور بدولایه و بیانوسایییه . به لام له کوللی کورد ، له سه ده لوه نوو پینچی نم لمانانی خزماتی زمانی غه ربیان کروه و زمان و نه ده بیانه کی خویان نیمال کروه . به ترحیکی واب بژ نه دیانی زمانی غه ره هوالیان دلو و خاریک بیون که سه عزتیکان کهوتونه سه ده فترتی نو دمیای نو قهومه و حمان زوریشیان له ترف نو قهومانوه زمو ت کرون و بیونه مالان . خسرو مخانی ناگدا ، ماه شه رف خاتم و شه عواری کوردستانی ئیرانی و موکری و باخسوس مه لانا ئیریس بلیسی و نه بو قهون محمه ده نه فده ی کوردی زور خزماتی نه دمیانی فارسایان کروه . تاریخی هشت به هشت (شمش) کتیب و (٨٠) هه ره شیره) نه ونه یکی مومانی نه دمیانی فارسی و ونه یکی لویا شه هنامه یه نو نو دمیای کورده که عومری خویان له خزماتی نه دمیانی عه ربیدا به سه ره برونوه زور زینن و نگر به که به که لویان بنووسین جهن لایه بهک نه کترکوه . باخسوس به عزتیکان له قهیمی لولیه دا بیونه ئوسانی نو دمیای عه رب و نه فاختیری نم قهومه ، نه وه لش " نه محمه شوقی " و " زهغوی " و " وساق بین .

موفی نه بوو نه سو ده نه فده ی (وه قات له ٩٨١ ه) و به عزئی له لول و نه هقادی و عه بولگ جهودت و به عزئی له بابانزادگان گلیک خزماتی نه دمیانی عه ربی و تورکی و فارسایان کروه و زور ناساریان به عزئی هینشوو . مه لا عه بولگ به بووشی ، که " نیولسه ندی به ساری " به سیبوی عه سیری دلاره ، نهیا شه عتریکی کوردی بژ به عزئی نه هینشون . نه لاسه عده دی خزمته کرائی زمان و نه دمیانی کوردی زور کهمه و به گزیه ی شناسیمانه وه له عانی نه مویکی (له عه سیری نه نیجه می هیریدا ژاوه سپوه نه ده ست پیر که نه نیجه فرانسز " گوسپان " له سه ره تابیاهه کیدا " زهرو لسه ملی کوردی Proverbs

Kurds) جهن پارچه یکی ناییاسی له ناساری نم شاعیری به فقه نه سزی نه رجه مه کروه و حقیقه شتن نمونه یکی زور مومانی نه ده بییه . له لوی نه مویکی ، باباناهیری هه مده نی و سیبی فامه ی خولکی (له عه سیری نه نیجه و شه قه می هیریدا ژاوان) له وانی نه سه و فقا زور شاعران شهیران ونوه و هه ر یوکیان ساحسب دیولن . عه لی حه ریریش هاوه سیری نه ست شاعیری به و دیولیکی ناییاسی بژ به عزئی هینشونن ؛ نه شعاری ونه یه کی به ساری فکری رقیقه یی . مه لای جه ریری که عیولی " شینگ نه محمه " له نیسی نووه می عه سیری شه هسه مده ژاوه ، نیولیکی نه نیقی هیه و له (١٩٠٢) دا له به رلین نه یع کروه . به گزیه ی ره قش خیس و سه نه نی نه ده بییه له مغاختری نو دمیای عه سیرییه . " فقهی ئیران ی " عه سیری هه شتمی و " مه لای یانه " ی قهیمی نو هه می به سه لایه ی به رن و سه سانس خوی ناوا کرونه وه .

" نه محمه ی خانی " له مغاختری نو دمیای عه سیری یازده مینی هیریدیه دانسانی " موموین " و لوغه نی نه یه هاری که یو نه ساری لایه مودن بژ شه قادی به ج و هینشوو . له هموو نه شعاریان زمو نی نه دمی به عقیقی میللی خوی ئیره هار کروه . دلسته کی له (١٣٣٨) ی ژمیدا له نیستامول نه یع کروه و به لهجه ی حه کاری نووسیویه نی . به عزئی نه شعاری فارسی و تورکیکی هیه . شاعر " شمساعیل زایدی " پیش له قهیمی یازده میندا ژاوه و له موقه هه مینی " نه محمه خانی " سه و " نه فقه خانی گران ی شامه سرتکی نه دمییه . " شه رف خانی جو له سرتکی " سیس که سه رن " نه موه می " سلسلی " بهوره ، قهیمی نوانه مینی بژ پر کرونیه وه و به کرمانجی و فارسی

بهشی بهگمی " خولاسه ی میژوی کورد و کوردستان " به م ناولیسه ده ست پیر ده کات : کوردستان و جیگ و میقداری کورد ، کوردستان به کوئ گوتراوه ؟ سه ره تا نو سه ره هموو نه شوینانه ی که کوردی ئینا نیشته جینه و ده ری به کوردستان ناو ده بات که نه وه ش پیناسه ی خاکی کوردا نه و کوتر خاکی عوسمانی و سه قهوی بووه ، نه له میژوی نویشدا خاکی شو ده ولته تانیه که کوردستانیان به سه ردا دله شکروه له عه رب و تورک و فارس . هه ره وک جیگی کوردستانیش دیاری ده کات که جوگرافیه که سنووری دیاریکرای خویی هیه و نه که رچی له سیاسه ی نیو ده ولتی نیو دمیای سنووری ده ستکر به ناو بهگرتووه ده شکراره ، به لام له یوئی نه نه و می و سه قهوتی نه م نیشتانه یان جوگرافیا به لکرتنه و نه وه یله ده ستکرانه نه بانلوانیوه جه ساری کورد یان نه خشی به رده نی کوردستان له ت بهکن . هه ولان بژ دیاریکرنی جوگرافیا کوردستان عوسمانی ، هه ستران بهو جیازیه کروه ، که بهک لهو که سه دیارنه که هینشونه نو له لوی خولاسین و ناسینی نه وه ی خویان بهگرتن مه محمه نه بین زکی بهگ بووه ، و هکو خوی تازمه ی بژ ده کات شو هه ستکرنه به جیازاری نه وه یی هؤاری سه ره کی بووه بژ نه وه ی لوی میژوی نه ته وه کی بهکرت . نو سه ره به به رانه بهکی تاشکراره و ده ستی کروه به نووسینه و نه وه میژوی کورد و هه ره له سه رمتاوه و نه و ئیروانیه له کاره کانیدا به رچاو ده کویت که نه و لایا بهوره که کورد ده بی میژوی تابییه ی خویی هه ییت . نه مه ش نه وه نیشان ده دات که نه و پتی و لایه وه کورد نه وه یان پیکانه یکی جیازاره له نه وانی ئر و بهو پینشه ده بی بیون و شوماسی خویی هه ییت . نه وه ی شو موه شوماسی جیازایش له سه ره نوو به مای سه رده کی دیاری ده کویت که به کهسیان خاکه و لوی تویش بوونی موزقه که مه یه ست موزقی کورده که خاوه سی زسان و تابییه نه ده نییه کانی خوی بیت به هموو ره که زه نوخ و پایه کانی جیازانیه وه ، که نه مه دینه بنه ما بژ به ره مانی شوماسی جیازاک له لیره دا مه به ممان شوماسی کورديه .

سه رچاره : ماله یی واری کورد (wtanikurd)

ناساندنی کتیب

ناوی کتیب : " زسته تاریخ کورد و کوردستان (خولاسه یکی تاریخی کورد و کوردستان) " نو سه ر : محمه نه بین زکی بهگ وهرگیران بژ فارسی : یه ولتا ره وه ش نه رده لان ناوه ندی پلای کرونه وه : توس ، (١٢٨١) - تاران

وهرگیر له پینشه کی نم کتیه دا تازمه به وه ده دا که " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " ی محمه نه بین زکی بهگ بهکچ له ده ولته مهنرین و جی نه لمانترین سه رچاره و زده مرگان بژ میژوی کورد و کوردستان که نه که رچی نو ئینه وه بهکی کلاسیک و له سالی (١٩٣١) دا تارسته کروه ، به لام له ساری کورکینی بابت و به سه ره وه رگرتنی له سه رچاره و زده ره بژی زوهارمگان و له وان نو ئینه وه ی زو هه لانا سانی وه " مینو ریسکی " و " سپیدی نیسویت " (که نه کوکات به رفقه ساری دارو ناسانی عتراتی بووه) ، ده جینه ییری باشترین کتیه به سوود و ده ولته مده کان بژ ناسینی میژوی کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی

گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی گرانکاری سیاسی ، فقه ره مگی ، گو مه لایشی ، جوگرا ، زمانناسی و ... ی گانی کورد له نرته ی میژو ده کا و گرکی ده دلتاوه به به یو سه ستجوینی میژوی نه که نه که به میژوی ئیران و کوردستان . هه ره ها وهرگیر تازمه به به رسلویتی باسه کانی ناو کتیبی " خولاسه یکی نه رخی کورد و کوردستان " و له وان ره و نی

نهمين زمکي بگ و ميژوونوسيني له وتوويز لنگل د. نيسماعيل محمودي

خولاسه يک بو دارشتني ميژووی نه ته وه ته وه

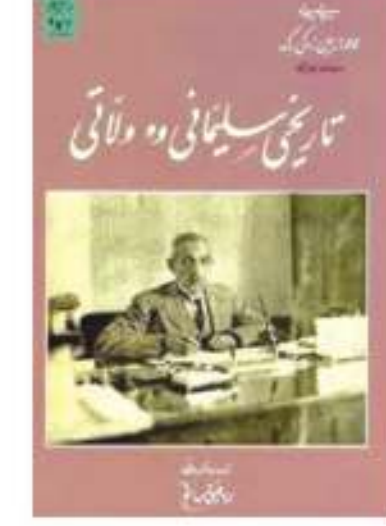
سپروان: بڼ نړنگي يک سده له هماغه سره تايپه کاني نووسپني "خولاسه يکي تاريخي کورد و کوردستان" په قلمني سرمان، سياسي توان، وهزير، نووسر، ميژوونوس و شاعري ناسراوه کورد محمد نهمين زمکي بگ تيزه پيريت. هماغارک که نگارچي به پرسپار له "غيريپيت" له تاو ويرانه کاني "تعبيري عمومي عوسمانی" دهستي پي کړد و له رنگي "غرووري قومي" ياده، نووسري يوه معجوبي کړد که له هممو فرسه ټنگدا کم نيسمسي خوم نيزهار بگات، پنام رهنه جني بړوا نه ييت که پړوليمينيکي لهو چاشنه بو "زاليني نسل و تاريخي قومي مکي" بيباته بهر خوځندويه يکي بنه ريتي زيات له (۲۵۰) سرچاوه لاي کتبخانه کاني فارس و تورک و عرب و نه تانته روزه ماتانسان و هک ميژورسکي، ته دهسق، سپندي سميت، تورشانگين، هارتمن، تولدکه، ريسک، هاشممن، فوستوس، بيرهمي نهم هممو گرانلش ميژوويکي خولاسه يک ته نيستاسي له سر بيت بو کورد و زور گه لاني دهوړووي سرچاوه يکي دهو له ممتد و جني پړوايه بڼ ناسين و تويزنه وه له سر ميژووي کونارا، جوقرافيا، زمان، غبرمگ و ... ي کورد. نهم باسه نگارچي تق و پڼي زوري وه ژيان و هلوځسته تاکه کمسيي خود زمکي بگ هممير به پرسي نه توه و ترخاندي زانست و سرووت و چوپنيتي هماغار تانه تاو ميژووي به لوارويه، پنام وهک دوتور نيسماعيل محمودي ماموستاي ميژووتاس و ماموستاي زانگو نه ييت به هڅي "زالپووني گوتاري شلغيرييت و حماسه و پرمانسپيت له کومه لنگي کوردي، و هروها بايه خندان به کتپ و خوځندويه و تويزنه وه و به پرسي نه ييتدي و بهرجهسته نه کړنه توه ي نه ينديشي روضشيرياني مکتبي نه نسته نيول له لايه چيني پاش خويان و گرنگتر له نهمون نيويي نه ينديشي و تاو ودي له شو کومه لنگي کوردي" نه ييتوانوه به جوري پيوست پاشخان و گوتاريکي هنري و فکري له خوي به جني بيليت. هر بڼه له زمريه همل لراوه له وتوويزکي چوپر لنگل نهو ماموستاي زانگو يه گوزشمه کتارمگان و پيگي نهمين زمکي بگ له ده زکي ميژوونوسيني کوردي تاو تويزکي به کين که نه نجامي وتوويزکه له خواروه ده خوځندويه.

نه يويي سره بڼه خوي، سڼي بڼ عراقي ناشانگينه، نه ييت گدر وديپانه نه ماشاي نووسپنه کاني نيکه و به تايته ناميکي "نو نه قه لاي بيسو" بگريث که له مسمالي (۱۹۳۵) وله چوار مسمال پاني کتبي "خولاسه يکي تاريخي کورد و کوردستان" باورسونه وه، نيشان کاني نافومدي له گوتاري عراقي خوار به يدي دگريث که له بـرياره له لاهوتويکي نژکاوه له کتبي بـهرگي دوهمي روضشيرياني کوردي به وردي باس لهو سي گوتاري بگم. به کتبي رهنه بونين بلين کارگيري سوزي عوساني تورنوه مگرو عيزلي عره يي، بڼه هڅي نه يوي که نه يمين زمکي بگ، بڼ پيتاسي نه يوتري کور، نه نه يي تورنري و عره يي راسني نکات، نه لنگرو وهک نه يوتري کوردي قمت بيرجه سستيان نه کاته وه.

* نهمين زمکي بگ سرچاوه و هاندري خوي بو نووسپني پړوه ي ميژووهکي دهگريځنه توه بو زالپووني گوتاري تورکخواري گوزانگاري له نوو چمکي نه توه (ميللت) و نيشان تمان (روتمن) له تورکيدا له چيگي له تعبيري عمومي عومومي (عوسمانی)، که بڼه هاست پتکريتي به "غيريپيتي خوي" و هاندري له رنگي "غرووري قومي" ياده بو نيزهارکريتي خوي وهک دهکي نه هه جورک داهميان و بسودعت سپوره لهو کاتدا. به سپروي نيوه تا چنده نهم دهکي به غيريپيت کورته بسوته هڅي گوزانه يه يکي جياوازه له پريسيپتکي جياوازي نه توه دهگرا نه له ميژووي کوردي؟ - له مياروه نهمين زمکي بگ به رلنگوانه د نووسيت له دوي نه که له چيگي له تعبيري عمومي به نه ييت وهکو نه قراي ميلته کاني تر منيش له تاو نو کومه لاهو غيريپيتي خوم چاکر حيس کرد و غرووري قومي معجوبي کړد له هممو فرسه ټنگدا نهم جيسه ي خوم نيزهار بگم، پنام درجه به نسل و تاريخي قومي مکي هيج نه نه زاني، چوپنه تا نوو نه که له مکتبدا فکريکي لوان درلوييه و نه له لوييلدا زهروورتي نه فکريکي تاريخي کورمان ديپوو و کليمه ي جامعيه عوساني نه عابسي قوميه ي هموماني تا دهريه که خلورکيدويه، بارها نهم سو تالم له خوم نکرد: قومي کور له چ نه توه يکه؟ چي به سره هاتوه؟ به لام نه نه لوان جوايکي ياشي بڼ بڼونه، به ناعلاجي له چنده هويه يکي کورم پرسي حه لانه لوييلسيان له ماموستاکاني تاريخ بوون يکيگان نسل کوردي بڼه ي رويه يتيکي مولهوش بڼوه سر کوردي کوردي عوموي قه حاني، نه يوتريشيان کريتي به نه توه ي نيوک که چانديان پي گوڼوه. به راستي نهم دوو جوايه يي خوي زورسه غلني نام و له گال ويدياني خوما قبول و بريم کرد که خوم نه يتيقي نهم موعمايه يکم. زاني بوون له نسماتولا فرسه يتيکي ياش بوو، وقتي يي يتيقي خوم بڼ نهم نه يتيقانه دانا و له نيديادي (۱۲۲۶) ي رومييه دهسم کرد به زياره تي کتبخانه کاني نه نه مزل.

کوله ليزدا نوو خال چيگي له سرته يکم نه يوي نهم بهرهمه و بگشني بايستي دهسيپتکي ميژوونوسيني زمکي بگ، بيرچه کرداره له تاسد به پړوايزستن و پوځاني گوتاري عوساني خوار که دهگريث سوزي بڼ نهو گوتاره له کتبي "بغاد وصوک حاديه چياع" به يي بگريث که له سالي (۱۹۲۲) نووسراوه و جياپوونه يي به غاي وه کارمات پيتاسه کړيوه و لوياره د نووسيت، "نهم پيچ سلال و نوو مانگ به غاي و عيزي له خاکي عوساني جياپوونه و چوپنه له عالميکي ترهوه، نه يوي به ملو درويکي عوساني خويزيه و دلم بهو کاره مسانه نه يوتريه ... و يياره به قسه ي خوي نهمين زمکي، عوساني مزاجي نيک دايو. بهرهمه و کمره مگريکي بونوه يي گوتاري عوساني گري و پوځاني نيپرتوريا و زالپووني گوتاري تورکخواري و نورانيگري، هڅاري سره يکي بڼ لاکرته وه له ميژووي کوردستان بوو خالي دووم نهم يي به پړوايزستن و سوريگريتن و خوځندويه، تورکيکي و نورلوانيزش له پال زالپووني گوتاري روزه ماتانسان، هڅاري نيکه بوون له به لاهو دهگريتي ميژووي کورد و کوردستان له لايه نهمين زمکي بگ و نه يويکي دهکي به غيريپيت، نه يمين زمکي به پرسي غيريپيت پيوسته تانازه بهو راسنيش بگريث، به کيک له تايته نه ينديشي کاني ميژوونوسيني نهمين

* نهمين زمکي بگ به بيرهي نهمين زمکي بگ کوردي قوتايي نه ينديشي نه ينديشي روزه نهمار که لهو کاتدا زور له زير رکيکي نه ينديشي تاسيپو ناليزمي پرمانسپي بوون و دياره ترخاندي ميژووي يکيک له دهکرتي سره کمي کاني نهو پوتکه روزه تايپاسيپي، نهو پوتکه يي چي يتيکي له نويساري ميژوويي نهمين زمکي بگ بووه؟

- جاري نيزم بده له سر نهم چمک و دهسيپتکي نه ينديشي نه ينديشي روزه نهمار که نهمين زمکي بگ سر پرسيارده يي نه ينديشي تاسيپو ناليزمي پرمانسپي بوون و دياره ترخاندي ميژووي يکيک له دهکرتي سره کمي کاني نهو پوتکه روزه تايپاسيپي، نهو پوتکه يي چي يتيکي له نويساري ميژوويي نهمين زمکي بگ بووه؟

- جاري نيزم بده له سر نهم چمک و دهسيپتکي نه ينديشي نه ينديشي روزه نهمار که نهمين زمکي بگ سر پرسيارده يي نه ينديشي تاسيپو ناليزمي پرمانسپي بوون و دياره ترخاندي ميژووي يکيک له دهکرتي سره کمي کاني نهو پوتکه روزه تايپاسيپي، نهو پوتکه يي چي يتيکي له نويساري ميژوويي نهمين زمکي بگ بووه؟

- جاري نيزم بده له سر نهم چمک و دهسيپتکي نه ينديشي نه ينديشي روزه نهمار که نهمين زمکي بگ سر پرسيارده يي نه ينديشي تاسيپو ناليزمي پرمانسپي بوون و دياره ترخاندي ميژووي يکيک له دهکرتي سره کمي کاني نهو پوتکه روزه تايپاسيپي، نهو پوتکه يي چي يتيکي له نويساري ميژوويي نهمين زمکي بگ بووه؟

- جاري نيزم بده له سر نهم چمک و دهسيپتکي نه ينديشي نه ينديشي روزه نهمار که نهمين زمکي بگ سر پرسيارده يي نه ينديشي تاسيپو ناليزمي پرمانسپي بوون و دياره ترخاندي ميژووي يکيک له دهکرتي سره کمي کاني نهو پوتکه روزه تايپاسيپي، نهو پوتکه يي چي يتيکي له نويساري ميژوويي نهمين زمکي بگ بووه؟

نهم هڅارنه لنگل پرسي جوقرافياي قهرهنگي و سياسي و زماني تايپي تايپي کومه لنگي کوردي، دهگريث وهک به يي سره يکي نهو هڅارنه نه ماشا بگريث که بڼه هڅي نه يوي کوما گوتاري پيتاسي نه يوتري پاشخانگي نه يوتري فکري و سياسي له خوي به يي بيليت.

* نهمين زمکي بگ و نه ينديشي نهمين زمکي بگ سره يکيک له پړوه ي ميژووهکي دهگريځنه توه بو زالپووني گوتاري تورکخواري گوزانگاري له نوو چمکي نه توه (ميللت) و نيشان تمان (روتمن) له تورکيدا له چيگي له تعبيري عمومي عومومي (عوسمانی)، که بڼه هاست پتکريتي به "غيريپيتي خوي" و هاندري له رنگي "غرووري قومي" ياده، نووسري يوه معجوبي کړد که له هممو فرسه ټنگدا کم نيسمسي خوم نيزهار بگات، پنام رهنه جني بړوا نه ييت که پړوليمينيکي لهو چاشنه بو "زاليني نسل و تاريخي قومي مکي" بيباته بهر خوځندويه يکي بنه ريتي زيات له (۲۵۰) سرچاوه لاي کتبخانه کاني فارس و تورک و عرب و نه تانته روزه ماتانسان و هک ميژورسکي، ته دهسق، سپندي سميت، تورشانگين، هارتمن، تولدکه، ريسک، هاشممن، فوستوس، بيرهمي نهم هممو گرانلش ميژوويکي خولاسه يک ته نيستاسي له سر بيت بو کورد و زور گه لاني دهوړووي سرچاوه يکي دهو له ممتد و جني پړوايه بڼ ناسين و تويزنه وه له سر ميژووي کونارا، جوقرافيا، زمان، غبرمگ و ... ي کورد. نهم باسه نگارچي تق و پڼي زوري وه ژيان و هلوځسته تاکه کمسيي خود زمکي بگ هممير به پرسي نه توه و ترخاندي زانست و سرووت و چوپنيتي هماغار تانه تاو ميژووي به لوارويه، پنام وهک دوتور نيسماعيل محمودي ماموستاي ميژووتاس و ماموستاي زانگو نه ييت به هڅي "زالپووني گوتاري شلغيرييت و حماسه و پرمانسپيت له کومه لنگي کوردي، و هروها بايه خندان به کتپ و خوځندويه و تويزنه وه و به پرسي نه ييتدي و بهرجهسته نه کړنه توه ي نه ينديشي روضشيرياني مکتبي نه نسته نيول له لايه چيني پاش خويان و گرنگتر له نهمون نيويي نه ينديشي و تاو ودي له شو کومه لنگي کوردي" نه ييتوانوه به جوري پيوست پاشخان و گوتاريکي هنري و فکري له خوي به جني بيليت. هر بڼه له زمريه همل لراوه له وتوويزکي چوپر لنگل نهو ماموستاي زانگو يه گوزشمه کتارمگان و پيگي نهمين زمکي بگ له ده زکي ميژوونوسيني کوردي تاو تويزکي به کين که نه نجامي وتوويزکه له خواروه ده خوځندويه.

* نهمين زمکي بگ و نه ينديشي نهمين زمکي بگ سره يکيک له پړوه ي ميژووهکي دهگريځنه توه بو زالپووني گوتاري تورکخواري گوزانگاري له نوو چمکي نه توه (ميللت) و نيشان تمان (روتمن) له تورکيدا له چيگي له تعبيري عمومي عومومي (عوسمانی)، که بڼه هاست پتکريتي به "غيريپيتي خوي" و هاندري له رنگي "غرووري قومي" ياده، نووسري يوه معجوبي کړد که له هممو فرسه ټنگدا کم نيسمسي خوم نيزهار بگات، پنام رهنه جني بړوا نه ييت که پړوليمينيکي لهو چاشنه بو "زاليني نسل و تاريخي قومي مکي" بيباته بهر خوځندويه يکي بنه ريتي زيات له (۲۵۰) سرچاوه لاي کتبخانه کاني فارس و تورک و عرب و نه تانته روزه ماتانسان و هک ميژورسکي، ته دهسق، سپندي سميت، تورشانگين، هارتمن، تولدکه، ريسک، هاشممن، فوستوس، بيرهمي نهم هممو گرانلش ميژوويکي خولاسه يک ته نيستاسي له سر بيت بو کورد و زور گه لاني دهوړووي سرچاوه يکي دهو له ممتد و جني پړوايه بڼ ناسين و تويزنه وه له سر ميژووي کونارا، جوقرافيا، زمان، غبرمگ و ... ي کورد. نهم باسه نگارچي تق و پڼي زوري وه ژيان و هلوځسته تاکه کمسيي خود زمکي بگ هممير به پرسي نه توه و ترخاندي زانست و سرووت و چوپنيتي هماغار تانه تاو ميژووي به لوارويه، پنام وهک دوتور نيسماعيل محمودي ماموستاي ميژووتاس و ماموستاي زانگو نه ييت به هڅي "زالپووني گوتاري شلغيرييت و حماسه و پرمانسپيت له کومه لنگي کوردي، و هروها بايه خندان به کتپ و خوځندويه و تويزنه وه و به پرسي نه ييتدي و بهرجهسته نه کړنه توه ي نه ينديشي روضشيرياني مکتبي نه نسته نيول له لايه چيني پاش خويان و گرنگتر له نهمون نيويي نه ينديشي و تاو ودي له شو کومه لنگي کوردي" نه ييتوانوه به جوري پيوست پاشخان و گوتاريکي هنري و فکري له خوي به جني بيليت. هر بڼه له زمريه همل لراوه له وتوويزکي چوپر لنگل نهو ماموستاي زانگو يه گوزشمه کتارمگان و پيگي نهمين زمکي بگ له ده زکي ميژوونوسيني کوردي تاو تويزکي به کين که نه نجامي وتوويزکه له خواروه ده خوځندويه.

اکنون فوتبال را با پیشگامان صنعت آدامه می‌دهد و در حال حاضر مدیر عامل شرکت سرمایه‌گذاری توسعه و تعمیر ورزش استان کردستان و فعالیت محوله را انجام می‌دهد یا آرزوی موفقیت بیشتر برای آقای بهروز کریمچی در تمام مراحل زندگی

اگر در پایان سخنی باقی ماندند یغماشد؟
از شما و هفته نامه سیروان تنگی می گفتم که این شرایط را برای بنده بوجود آورید از خانواده ام و همکارانم در بانک کشوری که با یغما همیشه مرا حمایت کردند و اجازه می دهند همیشه برانجام و مساوات کنم تلنگر و قدرانی می گفتم و همچنین از دوستانم، داوران عزیز و تمام اعضای هیئت فنیال و

به شکلی می‌باشد؟
همان طور که از قدیم گفتند هر آمدنی رفتی دارد و

این فوئال با توجه به اینکه هر سال فضا اصلاحیه‌های جدید از قوانین ارائه می‌کند، آمادگی جسمانی مطلوب، فاهی از زبان انگلیسی و تحصیلات و فناوری کردن و بام بر داری از داورهای که می‌نمایند و می‌پردازند به

کشتی گیران و مربیان مستعدی با ثبت قرارداد در قالب نیم سالور کرمان در پیکارهای لیگ برتر باشگاههای کشور حضور خواهند یافت.

و گفت شهرشن سفر فخرت به گزری مایبالت می و
 ام المکی را دانسته و میبایرم به اقلان و زینب باوریت می و
 ورش و جوانان و رئیس اسرایم و دوحه و سوسیم
 احداث هل ورش را به سراجیم و سلیم و به تحقیق این
 مهم در زمینه اقتصادی برای شریک شهرشن سفر می تواند
 اهمیت زیادی داشته باشد

یغزاد رحیمی نماینده مردم شهرستان های سقز و بانه در مجلس شورای اسلامی روز ۷ مرداد ماه با حضور در اداره ورزش و جوانان بسماع ترک خاکی رئیس اداره ورزش و

بین الملل نصر گروہستان

شرکت بین المللی نصر کردستان در نظر دارد تعدادی از وسایل و تجهیزات کارگاهی و ضایعات مازاد بر نیاز خود را از طریق مزایده عمومی شماره ۵-۹۹ به شرح ذیل به فروش برساند.

- تاریخ بازدید: ۱۳۹۹/۰۵/۱۲ الی ۱۳۹۹/۰۵/۱۲
محل بازدید: برای دریافت آدرس مکان بازدید از بندهای مزایده یا شماره همراه ۰۹۱۸۸۸۴۶۶۹ (آقای فاتحی) تماس حاصل فرمایید و هماهنگی لازم را انجام دهید.

شرکت بین المللی نصر کردستان

طراح: فرهاد نامیری

جدول شماره ۱۰

10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

حل جدول شماره ۹

- ۱- **عمودی:** ۱- مرپرست - اثر تاریخی و بدینی کنگاور.
- ۲- پاک و منزه - از هسمران اسیر (اص) - ظاهر
- ۳- اخلاصان - بارندگی هراز با باد سخت - طریق
- ۴- شهریه در تریکه - از (افانوسها) - جدرست
- ۵- نگهبان کله - شهر و بندری در فرانسه - ۵- ابراز
- ۶- زمیص جمهور شهید - ۶- اوریو - ۶- ابراز (پاک کرده)
- ۷- جند شاه - یازده - ۷- ارگاه نیما - شهری بدینی
- ۸- درستان آذربایجان غربی - ۸- پیکشور - ۸- بندری در
- ۹- آفریقای جنوبی - عامه کامل - ترس - ۹- ابراز
- ۱۰- پایبستی و صلاحیت - راجه در میروان - گیاه
- ۱۱- فیلگوش - ۱۱- اشاره به دور - آذکار گرن - امره به
- ۱۲- امن - حرف فاصله - ۱۲- مراکز استانی - جنبه
- ۱۳- مسجد و میدان پهران منج - لحظه - عقابل
- ۱۴- نیز - مشهورین - ۱۴- رقعا - ۱۴- بزرگرن - داده
- ۱۵- معطر شیرینی - ۱۵- جاده قطار - اخوی - پیمان
- ۱۶- ناقلا - ۱۶- مشهور سند و واقع در انتهای خدابان
- کنگاور - خاگور